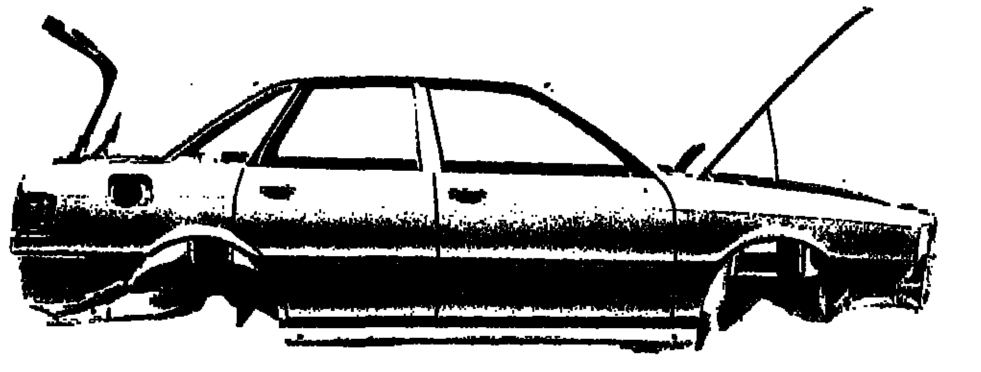

מתחת לצבע של האודי ישנם 26 שלבים של צפויים, ריסוסים, תגמירים, איטומים וגילוון..

ורק שם למטה, מתחת לגילוון, תמצא את גוף המכונית ואתו אחריות ל־10 שנים נגד נזקי חלודה. רק באודי תמצא כזאת.

האם זה מוסיף משהו לתכונות הנסיעה הספורטיביות של האודי? לא, אבל זה מלמד על המכוניות שבונים במפעלי אודי באינגולשטדט. זה אומר שאיפה לשלמות ואמנם האם יש מכונית בעלת גוף מושלם כאודי? אך העיצוב האירודינמי אינו רק ליופי: באודי העיצוב הוא סיכום הטכנולוגיה שהושקעה במכונית. אודי היא המכונית החדשה ביותר המוצעת למי שאוהב נהיגה ספורטיבית אך רוצה ספורט דה־לוקס: לנהוג בכל דרך, בכל מזג־אויר ובכל מהירות אך לנסוע שקט, חלק, נוח ובטוח - ולחזור הביתה אחרי נסיעה ארוכה כאילו היה זה טיול של 5 דקות. אודי עושה זאת באמצעות אירודינמיקה מושלמת, הנעה קדמית, מערכת ייצוב הגוי, מערכת מתלים משוכללת, מתקני בטיחות.

תא הנוסעים מוגן ומערכות ההיגה מאפשרות שליטה מושלמת באודי גם במצבי החלקה או אם צמיג קדמי יתפוצץ לפתע. ובדיוק לזה הם התכוונו שם באינגולשטדט: לתת בידיך מכונית מושלמת 'בגוף ובנפש', מכונית ששום דבר בהתנהגותה לא יסיח את דעתך מהנהיגה ובודאי שלא איזה פח חלוד הדופק שם מאחור..

תא נוסעים: מקדם־נוחות - מדוושת הדלק למשענות התושב האחורי - 190 ס"מ. שטח מושבים 2.60 מ"ר. תא מטען 487 ליטר. מנועים: 1.8 ליטר. 112 כ"ס BHP. 5 הילוכים. הזרקת דלק. מקס' 194 קמ"ש/1.8 ל', 90 כ"ס. אוטומטי. 178 קמ"ש/ 1.6 ל', 76 כ"ס, ידני. 170 קמ"ש. הינע קדמי. סרן קדמי נותלה נפרד. חתלים קפיציים מקפרסון. בולמי זעזועים הידראוליים־טלסקופיים וקפיצים לוליניים. נתכים תחתונים ומייצב גיאומטריית "ייצוב עצמי". סרן אחורי: ארכוב פיתול עם מוט פנהארד. חתלים קפיציים עם בולמי זעזועים וקפיצים לוליניים. הגוי פס שיניים. מוט הגה בטיחותי עם יחידת נתיקה. בלם זעזועי הגה. שרות בקרה תקופתי אחת ל־30.000 ק"מ או שנה, מה שבא קודם. מועדי החלפת שמנים כנאמר בספר הרכב. אחריות 10 שנים לנזקי חלודה. 3 שנים לצבע. שנה אחריות כללית ועוד אחריות מורחבת לפי תנאי אודי.

החל ב- 41,895 ש"ח
כולל מע"מ. מחירון 9/89 27.10.88

לנהגים ספורטיביים חשוב גם מה יש מתחת לצבע של מכוניתם.

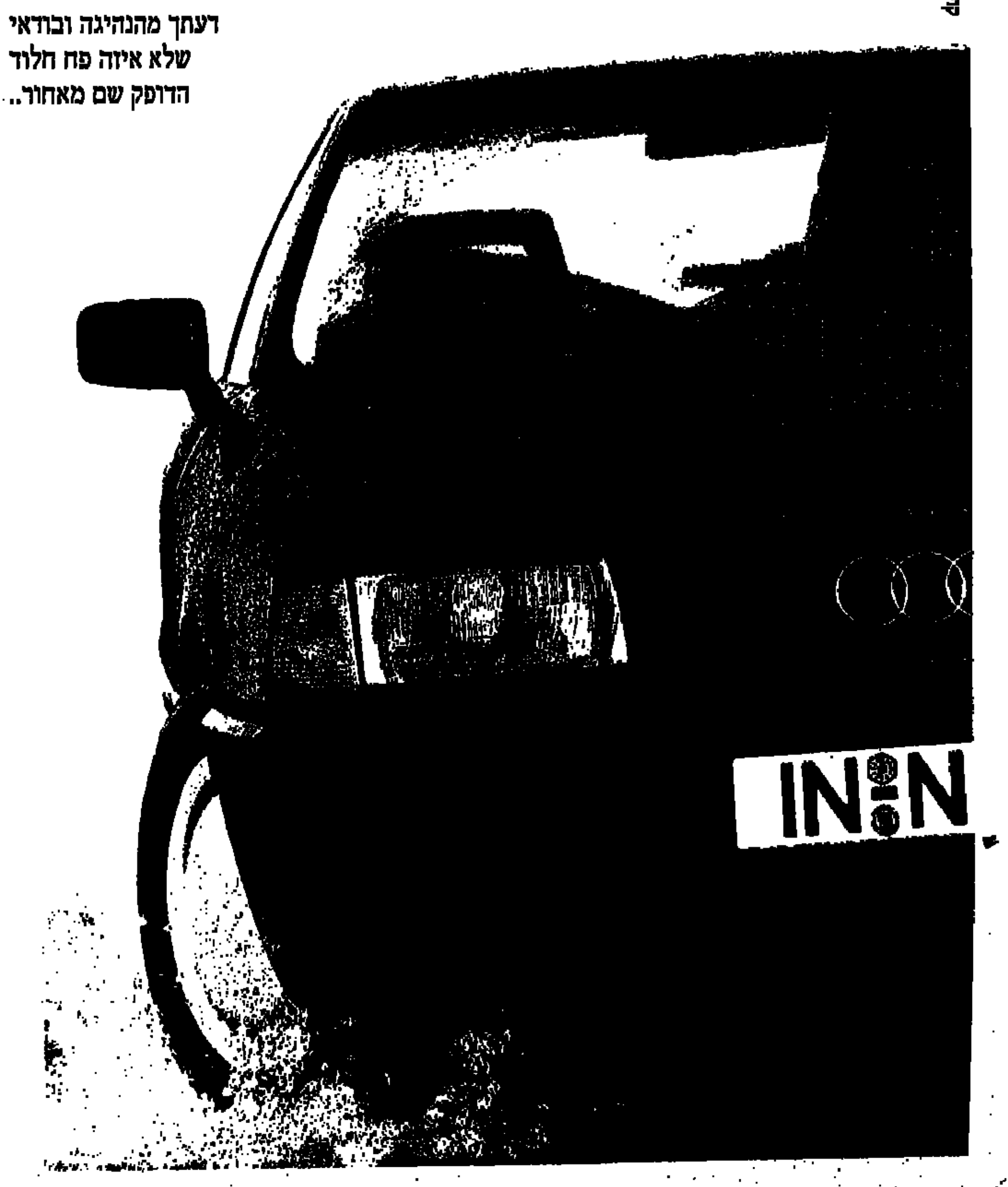

Audi קידמה באמצעות הטכנולוגיה

צ'מפיון מוטורס (ישראל) בע"מ.
יבואנים כלליים של פולקסווגן אודי.
סוכנויות ומוסכים מוסמכים מקרית־שמונה עד אילת.

מה לפיקאסו ולמשקפיים ?...

תכשיטים, סדרת בשמים ו... עכשיו גם משקפיים! "פלומה פיקאסו". עיצוב יוקרתי ומיוחד. להיט עולמי. בקרוב בישראל.

את פאלומה פיקאסו מכירים היום באירופה ובארה"ב, אולי יותר מאשר את אביה – פיקאסו עצמו.

פיקאסו (ג'וניור), אישה מרתקת ומסתורית כשלעצמה, מרכזת סביבת אימפריה מפוארת. דומה כי לאצבעותיה "מגע של זהב". כל תחום אליו היא מחליטה להיכנס הופך מיד למכרה זהב: כך היה כשהחליטה לצאת עם בושם עדין לנשים, כך היה כשנכנסה לעולם התכשיטים עם סדרה יפהפיה, בעיצובה. אירופה אהבה אותה, ארה"ב לא נשארה מאחור. סיפור הצלחה.

לא מסתנוורת...

הסיסמה של פלומה: "נולדתי לתכנן ולנסות. נולדתי עם תשוקה ליצור דברים חדשים". העולם אוהב כל דבר חדש שלה. ההצלחה מסנוורת.

אולי כדי שלא להסתנוור יותר מדי, החליטה פלומה פיקאסו להכנס גם לענף המשקפיים ומשקפי השמש. הסדרה בעיצובה (נושאת את שמה) נחשבת כיום לאופנתית ביותר בעולם. התכנון כמו גם הביצוע – מעולים. פלומה לא מוכנה להתפשר על פחות מכך. המשקפיים מיוצרות באחד מבתי היוצר הטובים בעולם – "אופטיל". "אם לא כמו שהיא רוצה – אז לא בכלל", יודעים מקורביה לספר.

בקרוב ניתן יהיה להשיג את סדרת "פלומה פיקאסו" גם בישראל. העיצוב יוקרתי ומפתה, כמו שרק פלומה יודעת. חתמונה מספרת רק חלק קטן מן הסיפור: פלומה אינה מרשה לאף דוגמנית להציג את מוצריה. היא מצטלמת עימם בעצמה. אין ספק: המשקפיים תהפכנה ללהיט מבוקש גם בארץ.

עיתון גדול לילדים (בגיל 6־12)

צ'ופר מעכשיו – גם למנויים!

פרסים לחותמים **מתנה לכל מנוי:**

בובת ברבי

או משחק הרכבה לגו

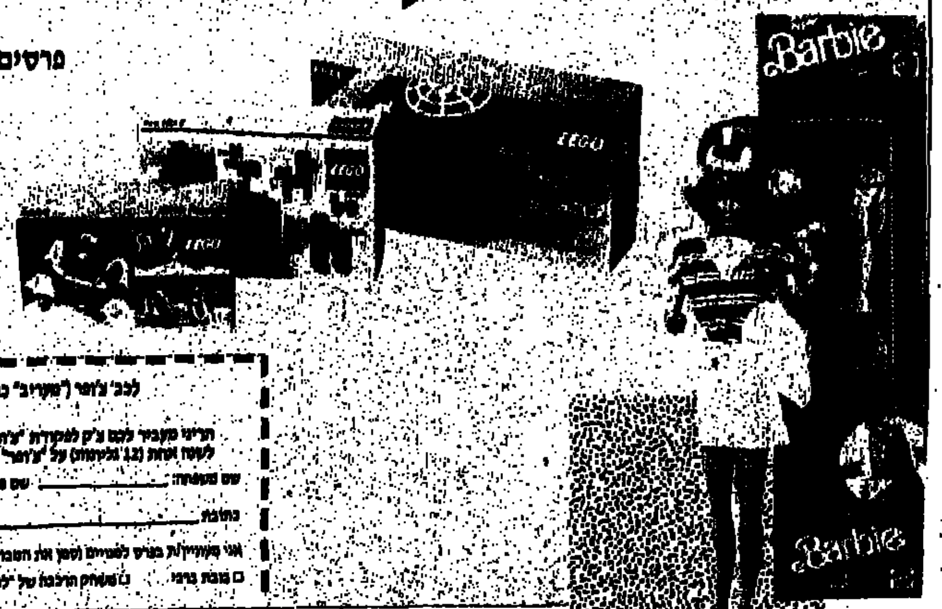

שלח את התלוש המצורף עם צ'ק על סך 45 ש"ח.
סמן את השי שבחרת והוא ישלח לביתך בדואר.

לכב' צ'ופר ("מעריב" כתבי־עת), מחלקת המנויים ת.ד. 20000, תל־אביב 61200

כותבים לנו

למען להצלת חיי אילן חי

ראש המועצה האזורית באר־טוביה, חנן חסיד, מגייס כספי תורמים למימון השתלת לב וריאות, לאילן חי בן 30, תושב מושב ערוגות. בערב אמנים שיתקיים ב־23 בנובמבר, יופיעו בהתנדבות דן כנר, רוחמה רז ואריק איינשטיין. נפתח חשבון בנק מיוחד של העמותה מס' 368001 בבנק הפועלים, סניף 615 ברחובות.

אילן חי.

"כנס מחזור"

תודה לכם על שהתייחסתם בעתונכם האחרון לבעיות הווסת של האשה ("כנס מחזור", בלשונכם). היות שאת "סגנון" קוראים גם גברים, חשוב מאוד שהם ידעו שיש ימים אחרים בשבוע בהם אנחנו מרגישות קצת אחרת. וחשוב שהם ידעו שזה טבעי ולא נורא.

כשהייתי קטנה לא דיברו על כך והכל נראה מיסתורי. הגישה השתנתה – ואני מרגישה הקלה.

שרה קרן
גבעתיים

יודעים להתנצל

בשנה שעברה קיבלה ישראלית השוהה בבריטניה מתנה ממשפחתה בארץ – לוח שנה של טורנובסקי. לאחר כמה חודשים גילתה שבלוח חסר הדף של החורש האחרון. היא שלחה את הלוח למשפחתה ואלה פנו לטורנובסקי.

מטורנובסקי התקשרו למשפחה בארץ והתנצלו. ואם לא די בכך הם טילפנו גם לישראלית בחו"ל והתנצלו. כן שלחו לה בדואר רשום לוח שנה חדש, מפואר מקודמו.

אז מי אומר שלא יודעים לתת שרות ללקוח?

מיכאלה איתן

תעודת עניות

קראתי שכל גבר רביעי מכה את אשתו. זו תעודת עניות לחברה הישראלית ולהורים שגידלו אדם כזה. אז מה עושים. איך מונעים את התופעה המבישה. צריך לעשות משהו לפני שהדבר יהפוך לנורמה.

סוזי גפן
רמת־גן

הזכות לחיים

"הזכות לחיים" – התארגנות אנשים למען בעלי חיים – ממשיכה לצרף חברים שאיכפת להם.

מי שמעוניין להצטרף שיפנה אלינו: ת.ד. 96, נהריה.

התעלמות מהנכים

עצוב ומכאיב שרווקא ארועים המביאים גאווה למדינה זוכים לסיקור מצומצם באמצעי התקשורת.

נבחרת ישראל לאולמפיארת הנכים, שייצגה את המדינה בכבוד, לא זכתה לסיקור משמעותי. ואילו הנבחרת הישראלית לאולמפיאדה "הרגילה" קיבלה סיקור נרחב אף שלא זכתה באף מדליה.

עובדה זו מראה על התייחסותנו לנכים. אנשים "סוג ב'" עם הישגים של "סוג א'" זוכים להתייחסות סוג ג'".

כרמלה אוטנזוסר
הרצליה

למוקראנו

אין המערכת מחזירה כתבי יד ומכתבים שאינם מתפרסמים. המערכת אינה מתחייבת לפרסם כל מכתב. מכתבים בעילום שם לא יתפרסמו. אין לשלוח אותו מכתב גם למערכות עתונים אחרים.

דעה אחרת

נשים – לקרב!

תוצאות הבחירות לכנסת מוכיחות שהאשה נדחתה פעמיים. פעם אחת כאשר לא הצליחה להתברג למקומות ריאליים ברשימות המועמדים של המפלגות, ופעם השניה – עם נצחונן של המפלגות הדתיות.

נראה שהגישה הגורסת, כי הנשים יצברו עוצמה והשפעה בעקבות עיסוקן בארגוני נשים ספגה מהלומה ניצחת.

לדעתי הגיעה העת שארגוני הנשים יתפרקו מאותם נכסים כגון גים ומעונות־יום, שאותם הן רואות כנכסי צאן ברזל, אך בפועל הם מהווים אבני נגף בדרך לקידומן האמיתי. מוסדות אלה חייבים לעבור לאחריות מערכת החינוך הממלכתית ועל ארגוני הנשים להפנות את מרצן למטרה החשובה באמת – קידום האשה במוקדי השפעה פוליטיים.

סכנת החרדיזציה חייבת לעורר חרדה בלב כל מי שמעמד האשה קרוב ללִבּו. זו שעת מבחן. אם הנשים לא ייחלצו לפעולה וישחקו כל ההישגים – חדלים כשלעצמם – אשר הושגו עד כה.

רבקה מלר־אולשיצקי, עו"ד

סגנון

8,6
אירית רותם וליאורה הכהן:
קורים דברים

13—12
דבורה שפירא:
רבנית עם אקדח

14
טלילה בן־זכאי:
משחקים בדמוקרטיה

19—18
יהודית חנוך:
אופנה בגשם

22
מיכל הולצמן:
הסל של מיכל

23
דפי יעקובי:
כיף להרגיז ולסבול

עורכות:
תמר אבידר וליאורה עיני

עיצוב ועריכה גרפית:
כרמית אדלר, רותי בנאי

מודעות: נילה שניידר, סימה בללי
טלפון 439474 (03)

מזכירת הפקה: בתיה אבישי
טלפון 439276 (03)

כל הזכויות שמורות למעריב ©

סיפור השער:

מרוסיה לישראל הגיעה אתי וסרמן בת ה־18 כשהיא רק בת שנה, והיא רואה עצמה צברית לכל דבר. סיימה תיכון במגמה ריאלית־כימית ומחכה לגיוס בפברואר. ומנין תיופי הזה? "כולם במשפחה יפים ואני לקחתי קצת מכל אחד".

בת־מזל בתולה וחבר קבוע יש לה "בערך".

איפור: טלי קרסלניק
צילום: עמי ליברמן

מבצע הטלפון הצהוב
תרמופז

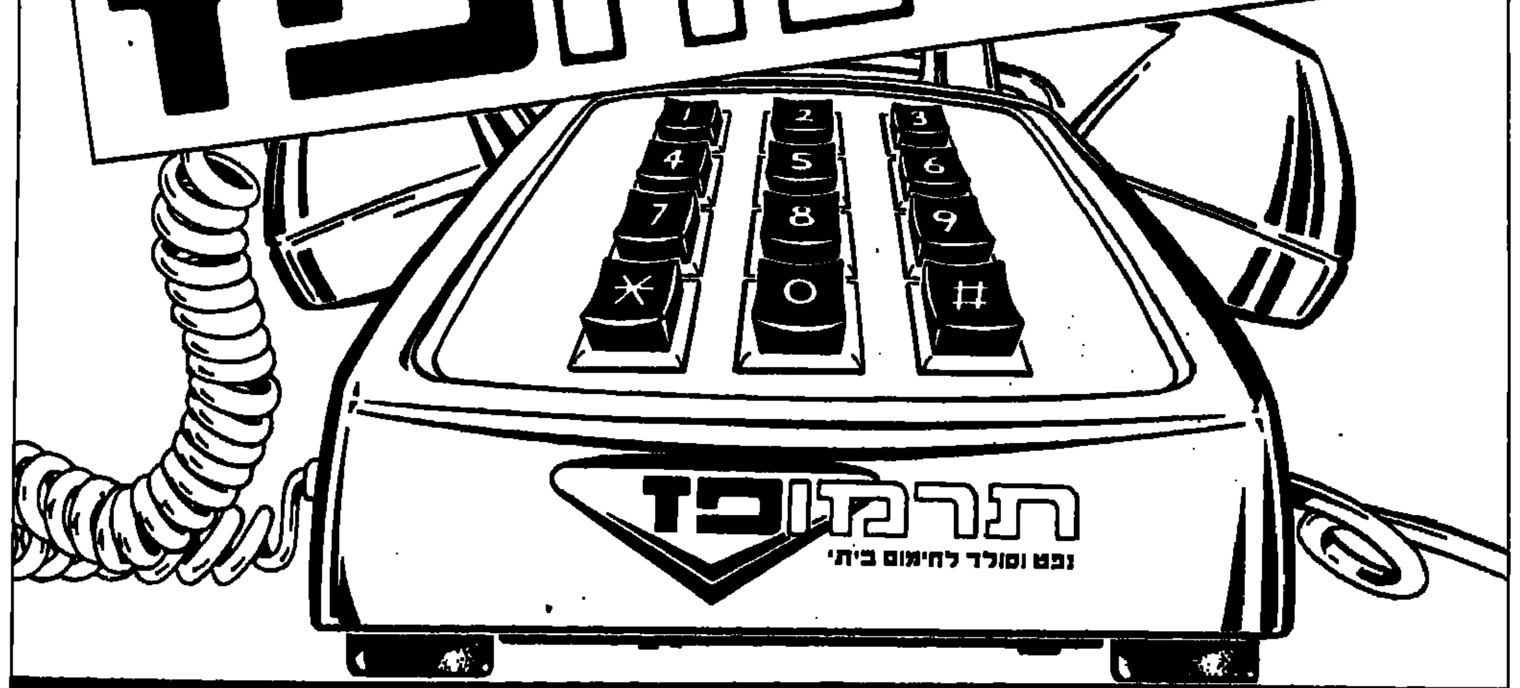

מצלצלים, מזמינים, משתתפים בהגרלת פרסים ומקבלים מתנה... ויחס חם

בכל חודש יוגרלו:

★ אנטנת צלחת לקליטת לוויינים
★ 3 מיכלי סולר או נפט בכמות שהוזמנה

מתנה לכל משתתף - מדחום מגנטי

איך משתתפים? פשוט מאוד!

- ממלאים מיכל נפט או סולר לחימום ביתי של תרמופז (בכמות של 300 ליטר לפחות).
- רושמים על חשבונית תרמופז את הפרטים האישיים (שם וכתובת).
- מציינים על גבי החשבונית: ועד בית / משתתף פרטי ומס' תעודת זהות.
- שולחים במעטפה ל"מבצע הטלפון הצהוב של תרמופז" אל בית הדואר סניף הבורסה ר"ג 52130 ומקבלים בדואר חוזר מדחום מגנטי במתנה.

למה תרמופז? ברור מאוד!

תרמופז מעניקה לכם שרות אמין, מהיר ומקצועי.
החורף כדאי לכם ליהנות מאספקה מהירה, יחס חם ויעוץ חינם של מומחי פז - חברת האנרגיה הגדולה בישראל.

התקשרו עוד היום לתרמופז:

תל־אביב והמרכז:
414242, 414324, 411128, 5710188, 03-5714422.

חיפה והצפון:
668283, 04-668282, סניף חיפה והצפון - 04-531152.

ירושלים:
מסוף ירושלים - 527177-9, 02-533394-5.
משרד - 02-715146-9.

באר־שבע והדרום:
30032, 057-30136, מסוף באר־שבע - 057-424939.

ההגרלה הראשונה תערך ב־8/12/88.

- ההגרלה בפיקוח רו"ח חברת פז, נציג החברה ונציג משרד הפרסום.
- תקנון המבצע נמצא במשרדי החברה ובגיתם.
- השתתפות במבצע אסורה על עובדי חברת פז ומפיציה, קבלני המשנה של תרמופז, מובילי הדלקים של החברה וגיתם מערכות תדמית בע"מ.
- היתר הגרלה 125.

תרמופז
נפט וסולר לחימום ביתי

השרות שיחמם לכם את הבית,
עם הפרסים שיחממו לכם את הלב.

גיתם

קורים דברים

אירית רוחם

הונגרי לא מחמיא

במשרד האינטרסים ההונגרי שבתל־אביב נפגשו בשבוע שעבר נציגי אמצעי התיקשורת הישראלים עם חרודינק אולויוש, כתב מדיני בכיר ועורך חדשות החוץ של הטלוויזיה ההונגרית. רוב המוזמנים דיברו בשפת האורח. ובאותו ערב אפשר היה לחשוב, שכל העתונאים הישראלים שולטים בהונגרית. הרבה ויכוחים סוערים היו במיפגש הזה, בין אולויוש, שהחברים קוראים לו אולי, ובין אלה החושבים שהכתבות שלו לא תמיד מחמיאות לישראל.

חרודינק אולויוש. גם לפלשתינאים מגיע. צילום: נרי אברמוביץ

הוא כבר עשה אי־אילו כתבות על ישראל, אחת מהן הקרינו באותו מיפגש. נראה שבסוף הערב הצליח אולויוש להוכיח, לפחות לחלק מהנוכחים, שהוא אמנם שמאלני, אבל בהחלט לא אנטי ישראלי. "אני אובייקטיבי", הוא אמר. "אני מאמין ששלום בין שני העמים הוא בלתי נמנע ויכול להתרחש בתוך שנתיים. אני מבין את האנשים שפועלים על־פי הרגשות, אבל אני מבין גם את הכאבים של הצד השני. העתיד, זה פתרון של פשרה. מדינה ליהודים ומדינה לפלשתינאים".

הוא הגיע לארץ כדי לסקר את הבחירות. פעם חמישית שלו בישראל, כבר נפגש כאן כמעט עם כל הפוליטיקאים. נפגש גם עם ערפאת כמה פעמים. מדבר ערבית כמעט שוטפת וגם רוסית ואנגלית. מסתובב בעולם. וחוץ מזה, הוא בן 51, אב לפיזיקאי גרעיני בן 28, סבא לשני נכדים, וחתיך מהמם, משהו. ■

ברית לירדן

חגיגת ברית מילה בחוג המצומצם של המשפחה והחברים הקרובים, ערכו בשבוע שעבר מיכאל קליינר ואשתו השניה, לאה, לבנם ירדן בן החודש, שנולד קצת קטן בשביל לעבור את הטקס הזה בזמן ל"גן אותיים". הגיעו חברי מרכז מפלגת חירות, לברך את האב הטרי, שלו

הקליינרים עם התינוק. צילום: סרג'יו חימוביץ.

עוד שני בנים מנישואין קודמים, גלעד בן 14 ויואב בן 8½.

יצחק מודעי החזיק את הרך הנולד לברכה. ביבי נתניהו ודב שילנסקי, קפצו להגיד מזל־טוב ומיהרו משם לאזכרה של עליזה בגין. גם אברהם שריר, שאול עמור, לימור ליבנת, רותי שיטרית ובני משפחת אפל בהרכב מלא, באו לשמוח עם המשפטן קליינר ואשתו הקרימינולוגית, שעובדת כקצינת חינוך ב"מעשיהו".

נגואה בסיוני (מימין) ודבי גולדמן. מזל טוב. צילום: צביקה ישראלי.

נגואה בסיוני באמת הופתעה

לבנת זמיר, יו"ר אגודת ידידות ישראל מצרים, החליטה להפתיע את אשת השגריר המצרי, נגואת בסיוני, לרגל יומולדתה. בשבוע שעבר היא הזמינה אותה לארוחת צהריים אצלה בבית. סיפרה לה שהזמינה גם שתיים שלוש חברות קרובות, כמו למשל רותי שיטרית והאופנאית שושנה בן צור.

הוזמנו בערך 20 נשים, בעיקר נשי דיפלומטים, ורבקה מיכאלי גם כן. זמיר הכינה מיני מאכלים מצריים. בורקס, ארטישוק ממולא בבשר ועוף ממולא באורז, כבד וצנוברים, אבל בלת השמחה בסיוני, שלא העלתה בדעתה שמדובר במסיבת הפתעה

לכבודה, הגיעה, שלא כהרגלה, באיחור של כשעה וחצי. התחילו לאכול בלעדיה. קינחו עם רקדנית הבטן דבי גולדמן, שריקדה שם לכבודה של בסיוני והחוגגות עמה. ■

בין השאלטר לכדורסל

יורם אוברקוביץ, יו"ר ועד עובדי חברת החשמל ויו"ר איגוד הכדורסל, בן 50, ערך לעצמו מסיבת יומולדת בהאנגר של "ארגונית" אשר בקרית־שאול. בששי בלילה, במקום הענק הזה שקושט בתפאורות מכל מיני הצגות, אפשר היה להיזכר במסיבות פורים המפורסמות שנערכו שם בעבר.

אז נכון שהפעם היו רק 500 חוגגים ולא 5,000, כמו בפורים. ונכון גם שכולם ישבו בצורה מסודרת מסביב לשולחנות הערוכים, ולא השתוללו בדוחק נוראי. אבל היה נחמד. אכלו, שתו, רקדו ושמעו את קורות אוברקוביץ מפי בני משפחתו והחברים.

היו שם הרבה נציגים גם של חברת החשמל וגם של הספורט. רשימה חלקית של החוגגים: אלישבע ובנימין גיבלי, דב תבורי, יחזקאל תרמלך, אביגדור קהלני,

יורם אוברקוביץ (מימין) ושמן (זאב הלפרין). צילום: אירית רוחם.

שמעון שבס, נחום סטלמך, שמעון מזרחי, יצחק אופק, גברי לוי, אורי סלונים, יואל שר, מני ויצמן.

מתנה אורגינלית, דמותו של אוברקוביץ, שידה האחת אוחזת בשאלטר והשניה בכדורסל, קיבל חתן השמחה משמן מ"אירגונית". ואולי בגלל החגיגה הזאת, הבטיח עכשיו שמן חגיגית, שהשנה, אחרי הפסקה של שנתיים, שוב יערוך במקום את מסיבת פורים השמחה שלו. ■

כשהאמא של השחקן מפרגנת

בערב ליל הבדולח, בבית־דני שביד־אליהו, הציגה קבוצת התיאטרון תנועה "אור סתיו" שליד בית־הספר לאומנות "הבוסתן" שבנתניה, את ההצגה "בעיר האין אור", המתארת בצורה קצת אחרת את אירועי אותו לילה. את ההצגה הזאת, שהועלתה לראשונה בפסטיוואל עכו האחרון, הקדישה הבמאית, מיקי מרין, לאמה שושנה ולדודתה ציפורה.

רעיה בן־דרור, אחותו של מיקי שטראוס, שבנה דני מדין משתתף בהצגה, פרשה חסותה על ההפקה. היא ובעלה שמוליק בן־דרור אירגנו את הקוקטייל החגיגי שנערך בבית דני בתום ההצגה. "זה הערב המתאים ביותר והמקום המתאים ביותר, להזכיר את ליל הבדולח שהתרחש לפני 50 שנה", אמר אליהו בן אלישר שדיבר שם על הלילה ההוא.

ובאותו יום, רק 11 שנה קודם לכן, נולד שלמה (צ'יץ') להט. "כשאני נולדתי, זה עוד היה תאריך בסדר. לפחות לא מלוכלך", הוא אמר, כשהגישו לו עוגה גדולה לכבוד יומולדתו ה־61. גם ורבקה מיכאלי, יוסי גרבר, אירית וליאון קופלר, היו שם. ■

רעיה בן דרור, זוה להם יוסי ורבך. קוקטייל בעיר האין אור

ליאורה הכהן **קורים דברים**

ראי הקסמים מילא את בקשת דיניץ

★ ★ ★ יו"ר הסוכנות, **שמחה דיניץ**, חזר ממוסקווה במצב רוח מרומם. וכך סיפר: "אצל הרוסים האלה הכל יכול לקרות. התארחתי בבית־מלון במוסקווה. כל החדר שלי היה מצופה במראות. צעקתי לעבר המראות, 'קר פה, תסדרו חימום'. למחרת החדר שלי היה מחומם היטב".

שמחה דיניץ.

★ ★ ★ **אפרופו דיניץ**, לפני שטס לבריה"מ הספיק להשתתף בכינוס של חבר הנאמנים של הסוכנות היהודית, שהתקיים השנה בטבריה, במלון "גלי־כנרת". דיניץ, שתפס עייפות, תפס גם תנומה קלה. מה שהצליח להעיר אותו היתה עדימות גלידה שהניחו לפניו. זה העיר לא רק את דיניץ, אלא גם את **רעיה יגלום, מגדל קפלן, ליליאן שלום ונסים גאון.**

★ ★ ★ רבים שאלו מי היא האשה היפה שישבה ליד ההגה, בפרסומת של המפד"ל ובכן זו **רות פינקו**, עקרת בית, שהסכימה להצטלם לבקשת תנועת אמונה ("צריך אמונה בחיים"). בינתיים יש תקווה: בעקבות הצילומים בשביל המפד"ל קיבלה פינקו הצעות עבודה מצלמי אופנה.

★ ★ ★ **רבי מלובאוויץ'**, מי "שניהל" לנו את מערכת הבחירות מחוץ לגבולות המדינה, הצביע בשבוע שעבר בבחירות לנשיאות בארה"ב. הרבי, בראש קבוצה גדולה של חסידיו, בא להצביע ב"קראון הייטס" אשר בברוקלין. לא, הוא לא הצביע ש"ס.

★ ★ ★ כשנודע לעתונאים שהשר **יצחק פרץ**, ראש תנועת ש"ס, מבקש להיות ממלא מקום ראש הממשלה, פלט עתונאי בכיר: "אבל בשביל להיות ממלא מקום צריך קודם לשרת בצבא ולעבור קורס קצינים".

★ ★ ★ ח"כ **עדנה סולודר** ומזכיר התק"ם, **משה לשם**, יצאו מדיון בתק"ם ושמעו בחור דתי מנסה לשכנע את העתונאית **נעמי לויצקי** מדוע עדיפת מפ"ם על פני רצ. לטענתו, רק במפ"ם יש ציונות. ואילו רצ נגד הכל. הבחור הביא פסוקים מהתנ"ך, כמו "מהרסיך ומחרביך ממך ייצאו". בגימטריה "מהרסיך" יוצא "המערך", ו"מחרביך" – "רצ".

★ ★ ★ **נסים גאון** התארח במלון בטבריה. ביקש להתקשר למלון בירושלים, כדי לשוחח עם גברת, שעמה היה אמור להיפגש. הטלפון צילצל. גאון ביקש מהמרכזנית את הגברת הכבודה. חיכה וחיכה וחיכה, עברו דקות ועוד דקות. מר גאון המתין רבע שעה על הקו. המרכזנית נזכרה בו לפתע ושאלה: "את מי אתה רוצה?" גאון כל־כך כעס שאפילו יצאה לו קללה. מה, גאון לא יודע שירושלים זה לא ז'נווה?

ישראל בידרמן.

★ ★ ★ "יומנו של מטורף" על־פי סיפור של גוגול, מוצג בערב יחיד של השחקן **ישראל בידרמן**. להצגה באו השחקן **דן תורג'מן** וחברתו **ענת עצמון**.

ארנה קוגל.

תורג'מן שיחק בזמנו את תפקיד המטורף. מטורף אחד למטורף שני: "ישראל, היית חזק מאוד. אתה שגעון".

★ ★ ★ נודע לי שיעקב נמרודי רוצה לצרף את שגרירנו לשעבר במצרים, **משה ששון**, לאחד הפרוייקטים החשובים שלו. צוות לעניין.

★ ★ ★ מיטב יצירות האופרה נשמעו במוצאי־שבת בדירת־הגג של בני הזוג **נירה ואוריאל רייכמן**. הטנור **דוד אייזלר** השמיע אריה מתוך "דון ג'ובאני" של מוצארט. **זהבה גל** (מצו־סופראן) בדואט משותף עם **הובדט גלבריית** (בריטון) השמיעו קטעים מ"הספר מסיווילית" ומ"כרמן". זכו לתשואות מפרופ' **דוד ליבאי**, עו"ד **עדנה קפלן**, יו"ר הסוכנות **שמחה דיניץ** ורעייתו **וויאן** וגליה אלבין.

את הערב הנחה פרופ' **עמוס שפירא**, שבירך בשם ההנהלה הציבורית של האופרה הישראלית והסביר לאורחים הכבודים שמטרת הכינוס – פרט למילוי חלל כלכלי וקולינארי – הינה לצרף אותם לאגודת האופרה שזקוקה לתמיכה כספית. "דעו לכם, אין כאופרה היכולה לצמרר את העור ולהעלות דמעות בעיניים. עד שביתנו הקבוע ב'מרכז גולדה' יהיה מוכן, משכננו יהיה ב'בית נוגה' (קולנוע נוגה הישן ביפו), שאותו תיכננה האדריכטית נירה רייכמן".

זמרי האופרה זכו במילות תודה מאת פרופ' שפירא בשפה הרוסית.

גם ההפגנה של חוקה ומשפט, שהתקיימה בכיכר מלכי ישראל, התערבבה בתוך ערב האופרה. פרופ' שפירא ציין כי "אוריאל רייכמן, בעל הבית, הגיע כעת מההפגנה ונתן את הרעיון לתת תקופה בתחום התרבות והאמנות. לא נחכה עד שהממשלה והעירייה יעשו לנו משהו, צריך אנשים עם רצון טוב ומעורבות, שיתנו כתף לקידום דברים שאנו רוצים ביקרם". בעלת הבית פינקה את האורחים בלשון בקר, אפרטיפים מיוחדים וגלידות עם תאנים.

נעמי שדמי.

★ ★ ★ **נעמי שדמי**, יו"ר תנועת "עם יפה עם אחד", יצאה בקריאה נרגשת לכל האירגונים הוולנטריים להתאגד תחת אגודה אחת. "גופים רבים מטפלים באותם נושאים וכולם נפגעים מהכפילות", אמרה. נעמי כותבת עתה ספר על קורותיה בתקופת השואה (כשהיתה נעמי בגיל אחת עשרה היא נשארה לבד עם אחיה בן ארבע בהונגריה). על עולמה שחרב היא אומרת: "יש לי הרבה זכרונות על משפחתי שנספתה. אסור לקחת לקבר את מה שעברתי"

★ ★ ★ **ארנה קוגל**, רקדנית הבלט הישראלית, מטיילת בארה"ב. שם השיג אותה טלפון מברטה ימפולסקי והלל מרקמן, שביקשו שתרקוד ב"יפהפיה הנרדמת". את הטלפון קיבלה ארנה בשעה שלוש לפנות בוקר, התעוררה מתרדמתה ואמרה להם: "בדיוק חלמתי עליכם – אני מתגעגעת". ותוך ארבעים ושמונה שעות נחתה בישראל.

★ ★ ★ **אליעזר כגן**, צ'לן וכדורעפן, בן שלושים, נשא השבוע לאשה את **ענת שפירא**. בחזמנה לחתונה כתבו כגן ב־ק'. בתוכנית האחרונה של סיבה למסיבת בטלוויזיה, ליוות כגן את צביקת פיק. ומה הופיע בקרדיט: אליעזר כוגן. אז איך כותבים את שמו?

★ ★ ★ לשר האוצר, **משה נסים**, היתה שעה של קורת רוח, כששמע ממשקיעים מחו"ל שהם שבעי רצון מהטיפול בהם במשרדי מס ערך מוסף בגבעתיים. בדרך קל העלה, שהמנהל שם הוא **אלי כהן**.

★ ★ ★ **עדנאן חאשוגי** בנה לעצמו יאכטה מפוארת וקרא לה נבילה, על שם בתו. כיום שייכת היאכטה לאשף הפיננסים **דונאלד טראמפ**, זה שבנה את מגדלי טראמפ בניו־יורק. מחיר היאכטה שלושים מיליון דולר. לפני שבוע ערך טראמפ מסיבה עליזה ומפוארת על היאכטה שרכש.

מוסף יסגוף של מעריב. יוזם הצמד הבינלאומי וחברת זשלגר ליצור צמר לסריגה יד. מכריזים על:

סורגים וזורים

תחרות סריגה ארצית

שני הסודרים ו/או אפודות שיבחרו כזוכים יזכו את הסורגים בפרס ענק: טיסה ואירוח מלא של שבוע במרכזי אופנת הסריגה בלונדון והולנד.

בנוסף יזכו ב־500$ כל אחד, לקנית מלתחה. 10 משתתפים נוספים יזכו בחבילות של צמר "זשלגר" לסריגת סוודר נוסף.

איך משתתפים בתחרות?

מעריב · זשלגר

חדש! בבנק טפחות

הלוואה לשיפוצים

אם בינך לפני שיפוץ, עכשיו יש לך הזדמנות יוצאת מן הכלל לממן שיפוץ זה. בנק טפחות מאפשר לך לקבל הלוואה בסכומים של 8,000 ש"ח עד 55,000 ש"ח לתקופה של עד 10 שנים ובתנאים נוחים במיוחד.

בסכומים אלה תוכל לבצע כל עבודת שיפוץ הדרושה לך, שינויים בדירה, סגירת מרפסת, תוספות, שיפוץ חדר אמבטיה, שיפוץ מטבח או כל שינוי או הרחבה הדרושים לך.

לפרטים פנה לסניף הקרוב של טפחות.

בנק טפחות

השר רבין (מימין). מוכיר ההגנה קארלוצ'י ודודו פישר.

קצרים דברים

קטנים

נשיא "הפורום הישראלי", זאב בילסקי, החליט לרוץ ברשימה עצמאית לראשות העיר רעננה. הוא סיפר על כך ליו"ר חבר הנאמנים של הסוכנות היהודית, מנדל קפלן. קפלן נפגש עם אנשי הפורום, דן עמם באפשרויות של מעורבות יותר בפעילויות חבר הנאמנים של הסוכנות.★★★

250 סוכני נסיעות של "טומפסון", אנגליה, הגיעו לבילוי חופשה ב"המלך שלמה", אילת, שם המתין להם דויד לואיס, מבעלי רשת המלונות "ישרוטל", כאשר הוא מפגין בפניהם את כישוריו בנגינה על כינור...★★★

"להתראות בברודווי" — איחל מזכיר ההגנה של ארה"ב, פראנק קארלוצ'י, לאמן דודו פישר,

זאב בילסקי (מימין) ומנדל קפלן. תכניות לעתיד. צילום: סקופ 80.

שעומד להופיע בשנה הבאה ב"עלובי החיים" בניו־יורק. השניים נפגשו בקבלת פנים שערך שר הבטחון, יצחק רבין, לאורחו האמריקני.★★★

נשים, שכבר גמרו להתאים

דן בירון. ערב בלקני.

לבגדים שלהן את האיפור ואת הנעליים, את הארנק ואת התכשיטים, הוזמנו להתאים מעכשיו גם את הכלים: ענת חפץ (סטודיו רסיטל), אופנתית מרמת־השרון, ערכה אירוע משותף עם חוה ליטמן (רשת חוויה). זו הציגה בגדים, זו כלים, נשות החברה ישראלה שטיר, תמי וולף ורחל לוטן נהנו, חלי גולדנברג מדדה חליפות.★★★

דן בירון ירד לי"ג'ט" באילת לערב של מוסיקה בלקנית וחברים. דקס, פפו וד"ר מיכאל אנטל, בעלי המקום, מעידים (איך לאז) ש"הערב היה משגע".★★★

יוסי חקש, מנכ"ל "המלך דוד" בירושלים, כיהן השנה כנשיא הישראלי הראשון של "סבוי גסטרונום" — אגודה של 120 איש, שעבדו תקופות מסוימות בחייהם במלון "סבוי" היוקרתי בלונדון. ב־3 בדצמבר, בסעודה חגיגית ב"סבוי", הוא יעביר את השרביט לנשיא החדש.★★★

אוסטיאופורוזיס בריחת סידן

מחלת דלדול מסת העצם • נשים פגיעות יותר, אך רבות לא מודעות לעובדה שיש איבחון מוקדם וטיפול מונע • חאן העצמות היבשות במציאות.

אוסטיאופורוזיס, בלשון העם – בריחת סידן. מצב שבו חל דלדול במסת העצם, ולפיכך, נטייה מוגברת לשברים, בעיקר בחוליות עמוד השידרה, צוואר עצם הירך ועצמות האמה והזרוע. ירידה בכמות ריקמת העצם היא תהליך איטי המתחיל מאמצע שנות ה־30 ומואץ אצל הנשים לאחר הפסקת המחזור (בגלל התמעטות האסטרוגן בדם).

נכות וסיבוכים בעת זיקנה

דלדול העצם יכול להיות בשיעור של 1 עד 10 אחוזים לשנה. בהנחה שהשיעור יהיה בין 2% – 3% לשנה "בלבד" נווכח שעשר שנים לאחר הפסקת המחזור, כאשר האשה היא במיטב שנותיה, מסת השלד שלה תהיה פחותה ב־20 עד 30 אחוזים. אם התהליך ימשך באותו הקצב, בגיל 70 היא תישאר עם מחצית השלד. במצב זה, כל נפילה גורמת לשברים. תהליך הריפוי הוא איטי ומתמשך וכרוך בנכות. כל זאת בתנאי שלא נוצרו "סיבוכים משניים" למחלה. עד לאחרונה התרשמו מירידה בצפיפות העצם באמצעות צילומי רנטגן. אלה איתרו שינויים רק לאחר שדולדלה הריקמה בכ־25 אחוז.

איבחון מדויק ב־7 דקות

עתה, לראשונה בארץ, משתמשים במכשיר חדש "בון־דנציטומטר" – מכשיר בעל מקור קרינה הבודק את כמות המינרל בעצם ואת צפיפותו בכל חלקי הגוף בכל רמה.
סורק ממוחשב עם תוכנה מיוחדת פולט בתום 7 דקות של בדיקה, גרף מחשב ובו תמונת מצב עכשווית בדיוק מקסימלי.
המכשיר, שהוא החדיש ביותר בעולם, אושר לאחרונה על ידי ה־F.D.A (האיגוד האמריקאי לצרכנות) לאחר שחיה שנתיים בניסויים ב־30 מרכזים רפואיים ובאוניברסיטאות.
הבדיקה מומלצת לכל אשה מגיל 47. כמות הקרינה שסופג הנבדק היא מיזערית ואין בה סיכון בריאותי. המכשיר פועל באישור משרד הבריאות. הבדיקה עולה 150 שקלים וצריך

מיטת ומערכת מחשב LUNAR (U.S.A)

המכון לאיבחון אוסטיאופורוזיס — ביאליק 12, רמת־גן 03-7514581, 03-723136, 03-728472

"שמחה"
זהב 14 קרט, עם מחרוזות
5× -.78 ש"ח **

העדיליון השר את חרות ירושלים

רפליקה של מטבע בר-כוכבא, עדי חדשני עם כל היופי של אוצרות העבר.

"עלי זהב"
זהב 14 קרט,
5× -61.35 ש"ח **

"גליה"
זהב 14 קרט,
5× -57.20 ש"ח **

תכשיט מקורי מזהב, ב-3 דגמים שונים המבליטים את המטבע העתיק שהועתק בו.
העדיליון מתאר כינור בן שלושה מיתרים, כלי הנגינה של בית המקדש, ומוטבעות בו המילים **"לחרות ירושלים"**, בכתב עברי קדום.
בצידו השני אשכול ענבים, והכתובת **"שמעון"** (הוא שמעון בר-כוכבא).

כל הפרטים המופיעים בעתיקון זהים למטבע העתיק המקורי. ניתן להשיג בדגם **"שמחה"** עם מחרוזת פנינים, שוהם ואבנים שונות, בדגם **"עלי זהב"** ובדגם **"גליה"** (שהוא רפליקה של תליון עתיק).

כל עדיליון מוחתם בסמל המדינה, במילים "מדינת ישראל" ובתכולת הזהב; הוא גם מסומן ע"י מכון התקנים, ומלווה בתעודת אחריות של החברה הממשלתית.
להשיג בחנויות החברה הממשלתית למדליות ואצל הסוחרים המורשים.

* עתיקון = רפליקה, תעתיק של מטבע מקורי.
** לבעלי כרטיס אשראי - כולל ריבית חודשית של 2% (26.8% לשנה).

כל רווחי החברה מוקדשים לשמירת הטבע ולשיפור הנוף בישראל.

החברה הממשלתית למדליות ולמטבעות
רחוב אחד העם 5, ירושלים, טל. 02-668105, רח' מנדלי 3, תל-אביב טל. 03-227428

ארץ ישראל

דבורה שפירא
צילום: יוסי אלוני

ויקי ברגלס עלתה לארץ לפני תשע שנים. פעמיים בשבוע היא נוסעת לירושלים במכונית שחלונותיה משוריינים, תמיד בכוננות שליפה. "החזרת שטחים זו התאבדות מבחינתי", היא אומרת. "איפה אחיה אז? לארה"ב לא אשוב ובמדינת ישראל מצומקת לא אשאר".

ויקי ברגלס. העליה היתה טראומטית.

רבנית עם אקדח

חיים באמת יכלו לזרום בנעימות בישוב גינות שומרון. אוויר משגע, משהו יווני, משופע בעצי זיתים וטראסות. האינתיפאדה שינתה אורחות חיים. הרבנית ויקי ברגלס, מצויידת באקדח בראונינג, במכונית שחלונותיה משוריינים, נוסעת פעמיים בשבוע לירושלים, למיכללה הטכנולוגית לנשים. היא מלמדת שם הלכה לשמונים בנות מארה"ב, המגיעות לארץ לשנת לימודים. בעלה, מנהל המיכללה, עושה את הדרך לירושלים יום־יום. הוא חמוש באקדח ברטה.

גם הבנות – רינה הלומדת משפטים באוניברסיטת בר־אילן, וטלית העושה שירות לאומי בחיפה, נוסעות בדרכי האינתיפאדה. בכל סוף שבוע הן באות הביתה לגינות שומרון, חושבות האם הפעם יזרקו עליהן אבנים, שלא לדבר על דברים גרועים יותר. ממש "שוטו אוטו". הבת הצעירה יונינה, הלומדת בתל־אביב, חוזרת הביתה כל יום, דרך קלקיליה ועזון. לבני הזוג ברגלס עוד ארבעה ילדים הלומדים בקדומים ובקרני שומרון.

לישוב גינות שומרון אין אפילו את היתרונות ההיסטוריים של ישובי "חומה ומיגדל". תושביו, רובם ממוצא אנגלוסכסי, מסרבים להקיפו בגדר "בגלל הקונוטאציה של גטו". אפשר לחדור לבתים בקלות, הם אומרים. אין להם מקלטים ואף לא כפתור אזעקה למרקד צבאי. גם מכשירי קשר אין להם. "אם יקרה משהו, נירה באוויר, כמו במערב הפרוע, שישמעו", אומרת ויקי. "המזל הוא שאנו אמריקנים ולא חושבים על זה. ביקשנו מהצבא נשק יותר רציני והם לא הסכימו. בגלל זה הלכנו להפגין ליד משרד הבטחון, אך הם מתעלמים מאיתנו, מהבעיה שלנו".

לא, היא לא תוכל לחיות במדינה אם השטחים יוחזרו, היא אומרת. גאוותה תגווע. ואם יוותרו על יהודה ושומרון מה יהיה הויתור הבא? ואיפה תחיה אז? שהרי לארה"ב לא תשוב ובמדינת ישראל מצומקת לא תשאר. "החזרת שטחים זו התאבדות מבחינתי. קשה לי להאמין שיהיה בנו הכוח להקים ישוב אחר בתוך הקו הירוק. כאן השקענו כספים, זמן ותקוות. רק מעטים ירצו להקים משהו חדש. גינות שומרון היא סמל, היא האמונה במדינה", אומרת הרבנית ומוסיפה לאור הרהור: "אני לא אשתתף במלחמת אחים".

חלוצים נוסח 1988

היא, כמו כל תושבי השומרון, מחוברת לאינפוזיה של המוקד הצבאי בקרני שומרון, המדווח להם על ידויי אבנים, הבערת צמיגים והשלכת בקבוקי תבערה. במציאות אחרת, הלא צפויה מבחינתה, החיים בנווה־עליזה (בגין) – שכונה אנגלוסכסית דתית בגינות שומרון – היו זורמים בנעימות מרובה. "אפשר עכשיו לעכור בקלקיליה ובעזון ללא חשש. הודיעו לי שלא זורקים היום אבנים", מעדכנת הרבנית מבקרים שהזדמנו לביתה.

בשכונה גרות תשעים משפחות. הבתים נוחים, גדולים. מטבחים מודרניים. רהיטים מיובאים. ואף שהרבנית אומרת, "אנו חלוצים נוסח 1988, אידיאליסטים אמיתיים", ברור שמדובר בעליה דה־לוקס. הם חשים כמשפחה אחת, ערבים זה לזה. כל יולדת – וכאן לא חסר ילדים – מוצפת בעזרה. כשמישהו חוגג ברית – מארגנים את השמחה בכוחות משותפים. מישהי יורדת לרעננה או לכפר־סבא – תעשה קניות גם בשביל שכניה.

תשע שנים חלפו מאז עלתה משפחת ברגלס לארץ. תשעים המשפחות, שהרבנית וכמה מידידיה העלו לארץ, לא חוו את התלאות שהיו מנת חלקה. שכונת נווה־עליזה היא מעין אוטונומיה ציונית עם ניחוח אנגלוסכסי. שתי השכונות האחרות בישוב, בריטיש קוטג' ושכונת אלדר, מאוכלסות בישראלים ותיקים.

משפחתה של ויקי ברגלס נמלטה מגרמניה לאנגליה עם פרוץ מלחמת העולם השניה. כך גם משפחת בעלה. מיד לאחר המלחמה היגרה משפחתה לניו־יורק. אביה, סביאן שיינפלד, למד ב"ישיבה יוניברסיטי" והיום הוא אחד ממנהיגי הרבנים האורתודוכסים בארה"ב. אמה, לוטי, נפטרה בגיל 36. בבית נותרו ארבעה ילדים, אחת בת שנתיים, שויקי היתה לה כאם. האב האלמן התחתן עם רחל, אם לארבעה, ומנישואין אלה נולדו תאומים.

אביה, נשיאה הראשון של גוש אמונים בארה"ב, שימש לה מעין עמוד אש. בגיל תשע־עשרה, כשמאחוריה פעילות ארוכה ב"בני־עקיבא", החליטה ללמוד לימודי קודש במכון גולד בירושלים. ב־1965 לא היה זה צעד מקובל. הרב שיינפלד, אף שהיה ציוני לוהט, התנגד ל"גחמת הנעורים" הזו. בעבור שנה חזרה לארה"ב, סיימה תואר ראשון בפסיכולוגיה ופגשה ברב מאיר ברגלס, מרצה ב"ישיבה יוניברסיטי", שהתמחה בפסיכולוגיה ובתלמוד.

הם התחתנו. עשר שנים חיו בטורונטו, חשים כנוסעי טרנזיט, יודעים כל העת שמקומם בארץ ישראל. "לכן אירגנו שם "חוג עליה" שמנה מאה משפחות. "לא הלך לנו. לא קיבלנו עזרה מהסוכנות. אמרו לנו: 'בין כה וכה לא תעלו כולכם, מרוע להשקיע בכסז'", היא מספרת. בסופו של דבר עלו בני הזוג, אך לבד. הגיעו לפתח־תקווה והבעל שימש שם רב בבית־כנסת.

השליחים מיותרים

"זו היתה עליה טראומאטית", נזכרת ויקי. "הילדים לא התאקלמו, ישבו בכיתה מנותקים והמורים לא עזרו בקליטתם. ביקשתי מהמורה לעזור להם, והיא ענתה לי שאין לה זמן לקלוט עולים חדשים. המורים לא הבינו את צרכינו. ניסיתי להסביר להם שהם זקוקים לשעורי עזר, משום שלא הבינו אף מלה. ללא הועיל.

"יחסים חברתיים ביניהם לבני כיתתם והשכנים פשוט לא היו. הישראלים לא קיבלו אותנו בחום, וזו היתה בעיית הבעיות. גם אני לא מצאתי את מקומי. ישבתי כל היום בבית ואחר הצהריים שקרתי איתם על הכנת שיעורים. לא הבנתי מדוע השכנים לא מעודדים את הילדים שלהם להתיידד עם שלנו. הישראלים סבורים שהאמריקנים עולים לארץ עם הרבה כסף ולפיכך אין לנו בעיות. הרהיטים והמיכשור שלנו עושים עליהם רושם. הם אינם מבינים שאמריקנים עשירים נשארים בארה"ב. היו רגעים שכמעט נשברתי, מה עוד שהילדים התחננו שנחזור לארה"ב".

ואז היא החליטה שרצונה בעליה אחרת. התיישבות במקום חדש. כך הגיעה לראש מחלקת העליה בסוכנות, הזכירה לו את העולים הפוטנציאליים שהותירה מאחור. הוא שידך בינה לבין שלוש משפחות שהיה להם רעיון דומה לשלה. "רצינו התיישבות חדשה שתמשוך עולים מאמריקה. לא באנו לקבל תנאים, אלא לבנות משהו. בית יפה כזה היה לי בארה"ב וזה לא חשוב".

במשרד השיכון הבינו שהם "מושכי עליה" והודיעו לרבנית, כי אם תביא חמישים משפחות יחכירו להם את הקרקע בגינות שומרון בתנאים של "בנה ביתך". באותה נשימה הוסיפו: "אבל לא תצליחו". במשרד השיכון זכרו את המורל של אפרת, שהוקמה כדי לאכלס עולים מאמריקה והיום מאוכלסת בישראלים.

לאחר שנתיים קשות בארץ יצאה ויקי ברגלס לארה"ב להביא עולים. את כרטיס הטיסה ושהייתה שם מימנה מכיסה. היא הביאה תשעים משפחות לגינות שומרון. רק אחת לא נקלטה וחזרה לארה"ב. היו בעיות. הקבלן פשט את הרגל "וקילף" מכל משפחה 13 אלף דולר. איכות הבנייה הנמוכה הדהימה אותם, אבל הם נשארו.

"הפורמולה לעליה האנגלוסכסית צריכה להיות שונה", מנתחת ויקי את השגיאות הרות הגורל, לפי דעתה, של הסוכנות. "אמריקנים צריכים להעלות אמריקנים. שליחי העליה הישראלים של הסוכנות מיותרים לגמרי. הם מרגישים את התנאים הכלכליים וזה לא הכיוון שלנו. אנחנו מחפשים אידיאולוגיה ודת".

חיים שכאלה
צוות שטמר

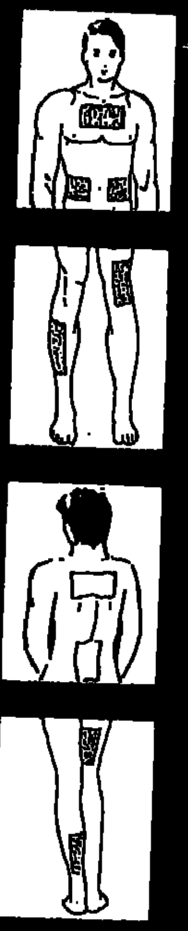
כשהריאומטיזם מתחיל לכאוב,
קפסיקום־פלסטר, עושה לך טוב!
★ "קפסיקום־פלסטר", "הפלסטר האמריקני",
להקלה על כאבים ריאומטים (שיגרון) ועל לומבאגו (מתנת).
★ קל מאוד ונוח לשימוש: הדבקה על המקום הכואב
מביאה להקלה.
★ תכשיר רפואי באישור משרד הבריאות.
ראה הוראות שימוש על האריזה.
מוצר של תעשיות סלוואפלסט בע"מ.
להשיג בבתי־המרקחת ללא צורך במרשם רפואי.

כשכואב הדבק את
ה"פלסטר
האמריקני"
"קפסיקום־פלסטר"
– זה עוזר.

סלוואפלסט
תעשיות בע"מ.
יצרני חומרי חבישה
קרית מטלון, טל.
.9221186

ספרית מעריב
מתנת יום הולדת...
מתנת בר־מצווה...
מתנה לכל ארוע – ולעצמך...

מוסיקה בכל הזמנים
מאת ג'יימס גולוויי
סיפור מרתק על המוסיקה ועל האנשים אשר יצרו וניגנו אותה.
בקש בחנויות הספרים ברחבי הארץ ובחנויות ספרית מעריב.
ת"א, דרך פ"ת 72א' • חיפה, בן־יהודה 29
ירושלים, הלל 16 • באר־שבע, קק"ל 90
ספרים מבית טוב – ספרית מעריב

עזרה ראשונה לנפגעי אונס

בעיות הנפש של קרבנות אונס, כמוהן כבעיות הנפשיות של קרבנות עינויים, נפגעי מלחמה או מי שעבר אסון טבע גדול, דוגמת רעש האדמה במקסיק. כך פוסקים שלטונות הבריאות הנורווגיים, שהקימו בתמיכת רופאים, מרכז לקרבנות אונס באוסלו.

המרכז מתפקד כחדר עזרה ראשונה, 24 שעות בימה, ומגיש סיוע לכל סוג פגיעת אונס. קטינות הנאנסות בידי האב, צעירות שעלו בתום לחדר של גבר, לשיחה וכוס קפה, מבלי שחשדו שהביקור יסתיים באונס, ואפילו אונס גברים. במרכז נמצאים רופאים, עורכי דין ואנשי משטרה, העובדים בשיתוף פעולה הדוק.

המרכז מציע לפונים אליו סיוע מידי, פרטי ונפשי כאחד. מחקרים שנעשו בנורווגיה מורים כי 80% מקרבנות אונס שאינם מקבלים סיוע רחוף מיד לאחר הפשע, מפתחים סיבוכים נפשיים, המכתיימים לא אחת בנסיון התאבדות.

המרכז באוסלו מעניק את הסיוע והיעוץ הנדרש, ומונע מהקורבן את התהליך הממושך והבלתי נעים של חקירה משטרתית, בדיקה רפואית ושיחזור המקרה, ברגעים שבהם הלחצים הנפשיים כבדים במיוחד. כ-600 מקרי אונס דווחו למשטרת אוסלו בשנה שעברה, אך השלטונות מניחים כי המספרים גבוהים פי כמה. רק 5% מהנאנסות מגישות תלונה משטרתית. השאר נמנעות, מחשש לסטיגמה חברתית. לדברי מנהלת המרכז, ליזבט באנג, קיימת עדיין גישה מוטעית מיסודה לכל הקשור באונס. גם בחברות נאורות ומתקדמות עדיין נוטים רבים לחשוב כי אונס פירושו "אשה שרצתה אך התחרטה". רבים עדיין נוהגים להטיל את האשמה על הקורבן, צורת דיבורו, לבושו, ואופן התנהגותו, מבלי שיבינו כי קרבנות אונס כמוהן כקרבנות עינויים, מלחמה ואסון טבע.

משטרת אוסלו גלהבת מהנסיון, מרוצה מההסרר המקל את עבודת השוטרים, וממליצה על הקמת מרכזים דומים ברחבי נורווגיה. מלבד יעוץ והדרכת של מומחים שניתנת לקורבן בסבך הביורוקראטי, מציע המרכז גם טיפול תראפי של פסיכולוג. לדברי עובדי המרכז, אסור להתייחס אל קרבנות אונס כאל חולי נפש הזקוקים לטיפול רפואי, אלא כאל קרבנות פשע, שעברו זעזוע המעורר באופן טבעי תגובת משבר. ■

אסתר אדלשטיין, קופנהגן

האג נגד משפחות חד־מיניות

ממשלת הולנד גורסת, כי ילד הגדל אצל זוג נשים לסביות, או צמד גברים הומוסקסואלים, ייפגע בהתפתחותו הנפשית והמוסרית. בכך התערבה ממשלת האג בויכוח ציבורי המעסיק את בני הולנד: משפחות חד־מיניות עומדות על זכותן לגדל ילדים.

הויכוח פרץ עם פרסום דו"ח של "המועצה למדיניות הילד". מועצה זו תומכת בתוקף בזכותן של נשים לסביות לגדל ילדים שנולדו בהזרעה מלאכותית. המועצה מכירה גם בזכות צמד גברים החיים בצוותא לאמץ להם ילד. "אסור להפריד עוד בין משפחות דו־מיניות למשפחות חד־מיניות", נאמר בדו"ח המועצה.

ממשלת האג הודיעה על התנגדותה, אך עד כה לא תרגמה את מדיניותה ללשון החוק או התקנה. נראה, כי צעד כזה הוא מרחיק לכת ומעורר בעיות אלקטוראליות. בכך דומה הממשלה לכנסיה הקאלוויניסטית ההולנדית. רשמית מגנה הכנסיה גילויים הומוסקסואליים, אך בקרב הכמרים הצעירים נמצאים כבר כאלה העורכים בכנסיותיהם טקסי נשואין בין שתי נשים, או שני גברים. ■

שאול בן־חיים, שליח "מעריב" באירופה

טלילה בקחאי

משחקים בדמוקרטיה

הן מעולם לא רבו ביניהן, לא זוכרות אפילו חילוקי דעות רציניים, פרט לפעם אחת: בהקשר לספרם המשותף ("בצוותא – מדריך להוראת הדמוקרטיה" בהוצאת כנרת), או ליתר דיוק האם שמה של המאיירת צריך להתפרסם על הכריכה, או רק בעמוד הפנימי? חילוקי דעות "הפוכים", בהם דוקא הכותבת לוחצת לפירסום המאיירת, בעוד זו מעדיפה להצטנע בפנים... עידן חדש ביחסי עבודה? לא בדיוק, אם תביאו בחשבון שמדובר בשתי אחיות.

נעמה גולומב (שם נישואיה) ואוקי מרושק נולדו בתל־אביב וגדלו ברמת־השרון בתקופה בה תיפקדה יותר כמושבה מאשר כשכונה עירונית יוקרתית; עם רגש על יחסי שכנות ורעות, ושדות ופרחים, ושמים זרועי כוכבים וחלומות. ההורים, חסידה לבית פאניץ' ז"ל ויוסי מרושק גידלו את הבנות (לימים נוספה בת הזקונים גליה) ברוח תנועות הנוער החלוציות, עם הרבה אהבה לארץ, ערכים הומאניים וחוש לצדק.

כל אחת מאתנו, הן אומרות, יישמה את זה אחרת. נעמה, נשמה טובה, נרגשת מכל עוול ומוכנה תמיד להושיט יד לכל מסכן; אוקי הדינמית כעוסה מן העובדה שהחברה דפוקה ויש בה מסכנים, ומחפשת דרך לשנותה.

תמיד היו חברות טובות, הן אומרות, אבל מאד שונות. נעמה גבוהה, מפותחת פיסית, חולמנית הנמשכת לטבע ומוצאת ביטויה בציור. ואילו אוקי – זאטוטה הנאבקת על מקומה בבית ("עמדתי על כסא וצעקתי: אני הכי גדולה!"); משחקת כדורגל, ומנהיגה את החברה לכל תעלול.

נעמה הולכת בעקבות נטייתה לציור ללמוד בתיכון י"א בתל־אביב המתמקד באמנויות, ומוצאת בו הרבה שעות של נחת; אוקי מסיימת את התיכון המקומי בתחושת פיספוס, אבל עם הרבה שאלות, שמובילות אותה בסופו של דבר לעיסוק המרכזי בחייה הבוגרים: הפילוסופיה.

בצה"ל, נעמה מוצבת במשטרה הצבאית ומתקשה לתפקד כראוי ("הייתי מזוהה עם האסירים, ופעם אפילו ברח לי אסיר כי האמנתי לדבריו..."), ואוקי מתפקדת כמש"קית חינוך וסער בסיני, נחשפת לנושא החינוך ולארגון ערבי חברה, חומרים שישובו ויצוצו במהלך עבודתה.

השוני בין שתי האחיות החריף עוד יותר בחייהן הבוגרים. נעמה נישאה בגיל צעיר והתיישבה בראשון לציון, ככל הנראה כדי להעניק לשלושת ילדיה אותו סוג ילדות של חוץ ומרחבים כפי שהיתה לה. מאז לידת הילדים לא יצאה לעבודה מחוץ לבית, ולציור היא מקדישה את הזמן שבין הארוחות והכביסות, הפגרות או המחלות, לא מתלוננת. עד כה איירה כבר 10 ספרים, כשהמפורסם בהם הוא "צפור הנפש" של מיכל סנונית. האחרון: "דרך הלב", אף הוא של מיכל סנונית.

אוקי, לעומתה, לא נישאה ומקדישה את רוב זמנה ללימודים ולעבודה ולפעילות חברתית־פוליטית. לאחר תואר ראשון בקולנוע־טלוויזיה ובפילוסופיה, זנחה את האמנויות למען הפילוסופיה. במקביל, לפרנסתה, קיבלה עבודה ב"בית הלוחם", מרכז השיקום לנכי צה"ל באפקה, שם עברה בצורה חוויתית קשה את הטראומה של מלחמת יום הכפורים.

היא מתקבלת לעבודה במכונים לחנוך ציוני־יהודי מטעם משרד החנוך, ונוטשת לאחר זמן כשהמכונים מסיימים את מרכז הכובד מציונות ליהדות, לא לרווחה. אם אין את מה שהיא מאמינה בו במערכת, היא לא מהססת לפתח דגמים משלה להעברת נושאים פוליטיים ערכיים לבני־נוער במסגרת של משחקי סימולציה.

וזה בדיוק מה שהיא עושה, וכנראה שטוב, עובדה – הביקוש הלך וגבר. וכך היא מוצאת עצמה בימים אלה מתפרשת על שפע עיסוקים שכולם קשורים בדרך זו או אחרת להוראת החינוך לדימוקרטיה, ביניהם: הוראה בחוג לפילוסופיה; העברת השתלמויות למנהלי בתי־ספר בחוג לחנוך; מתן ייעוץ לתכנית הטלויזיה: "כללי המשחק"; והוצאת הספר "בצוותא", בצוותא עם אחותה נעמה.

"היה לי ברור, שאם אי־פעם אוציא ספר – נעמה תאייר אותו", אומרת אוקי, גאה בהצלחותיה של אחותה הבכירה, ומאושרת מן ההזדמנות להעמיק את היחסים שביניהן באמצעות העבודה המשותפת. "תמיד ידעתי מה היא עושה, אבל אף פעם לא לפרטי פרטים. לא כך גם היא – לגבי. העבודה על הספר הפגישה אותנו במישור נוסף. וזה יופי. כאין לי משפחה משלי, משפחתה של נעמה קרובה לי במיוחד", היא מבהירה ונעמה מוסיפה: "אין ספק שאוקי היא הבן אדם שאני יכולה לסמוך עליו יותר מכל אחד אחר במקרה של צורך. יותר מכל חברה".

עם פירגון כל כך גדול זו לזו, אין פלא שהגיעו כמעט לכדי ריב כשעלתה השאלה שמה של מי צריך להתנוסס על כריכת הספר. נעמה טענה שהפעם, (בניגוד לספרים אחרים בהם חלקה היצירתי רב יותר), חלקה במוצר המוגמר מזערי, ולספר יש בהחלט זכות קיום גם בלעדיה. אוקי, לעומתה, טענה שלא מספיק להגיש חומר טוב, צריך גם לדעת איך להגיש אותו. ובלי נעמה זה לא היה הולך.

הויכוח יכול היה להמשך עוד ועוד, לולא אוקי שלפה טיעון הגיוני את ככר בעלת מוניטין, שמך רק יכול לעזור לי בהפצת הספר. ולזה, לא היתה לנעמה תשובה מוחצת. והיא נענתה. על מה שלא היה ביניהן כל ויכוח זה על האדם לו הקדישו את הספר. אביהן – יוסי. "מגיע לו וחבל שאמא לא זכתה".

הספר מציע למורים ולמדריכים (המהדורה הראשונה נחטפה, אולי מחמת הסמיכות לבחירות) דרך להעברה קלילה ומרתקת של נושאים כבדים ומורכבים. השעור עצמו הוא חגיגה, מעידה אוקי, מי לא אוהב לקחת חלק במשחקים? והמסקנות? בכך היא לא מתערבת: זהו חלק מכללי המשחק הדימוקרטי. ■

נעמה גלומב (מימין) ואוקי מרושק. אחיות שספרנות. צילום: ראובן קסטרו.

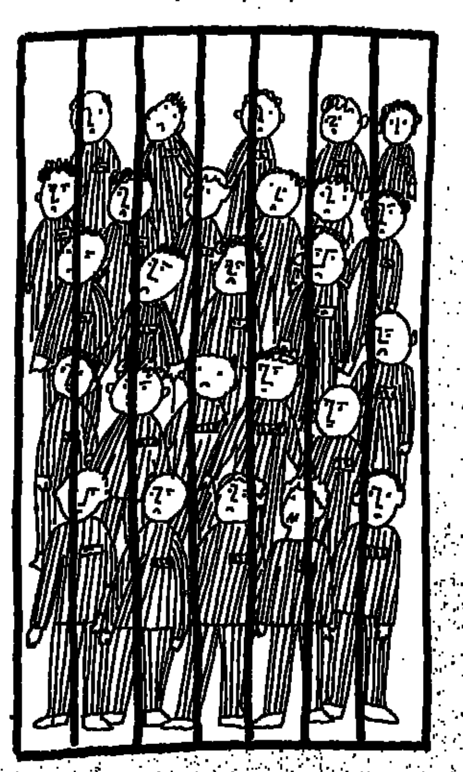

מרקים

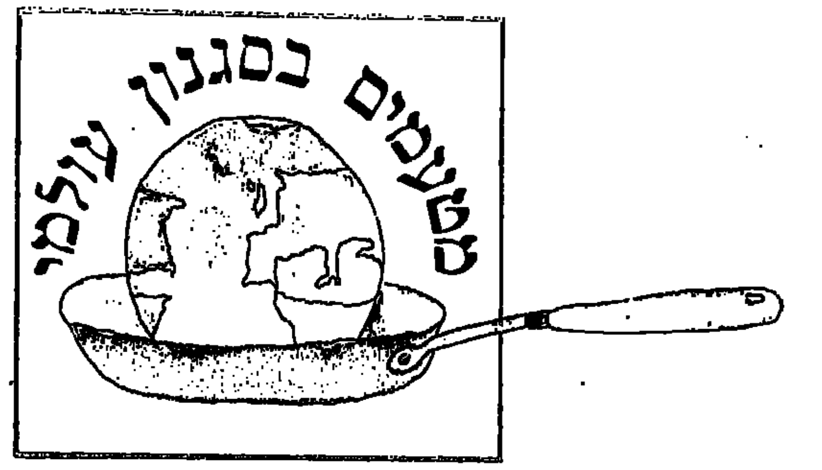

רותי קין

רק מרק

גם אם הכותרת נשמעת כמו סיסמה מהבחירות שהיו וגם אם היא פרסומת מוצלחת ליצרנים מסויימים, תודו שהיא לפחות קולעת. גם למזג האוויר, גם למצב הרוח בימים אלה וגם לצו הבריאות והדיאטה.

כשהמרק הוא ארוחה או חלק גדול ממנה – אין שום קושי לארגן את הקלוריות המותרות מתחת לקו. מאחר ועוסקים כאן במזון שהוא נוזל, ומים, כידוע, הם דלי קלוריות עד מאוד, נמצא שהמזון החמים הזה יכול לענות גם על הצרכים המחמירים ביותר. אליזה צ'לי, שכתבה את הספר "דיאטת הפסטה" (הוצאת ר. סירקיס), העומד לראות אור בימים אלה, מצדדת בזכותו של מרק כאחד מהמרכיבים של תפריטי הדיאטה היומית. מתוך ספרה בחרנו בשני מרקים דלי קלוריות. הגברת צ'לי, איטלקיה במוצאה, ממליצה לעשות כדרך האיטלקים ולהוסיף למרק פסטה מבושלת, פסטה זעירה (פתיתים) או איטריות, המוסיפים להרגשת השובע ואינם מוסיפים אלא 90 קלוריות ל-½ כוס פסטה מבושלת.

אותה פעולה של העשרה עושים למרק גם קרוטונים, שאינם אלא קוביות לחם מטוגנות או קלויות הניתנות בתוכו ממש עם ההגשה. כשמקפידים לא להשתמש בשומן ובמקום לטגן את הלחם קולים אותו באסכלה – התוצאה המתבקשת היא שקרוטונים שנגזרו מפרוסת לחם אחת מכילים 70 קלוריות בערך. אבל מה שהם עושים למרק!

לאוהבי המרק המושבעים אנו מביאים כאן ארבעה מתכוני מרק. חלקם דיאטטים וכל אחד מהם הוא ארוחה מלאה בלי הרבה קלוריות.

ירקארום. קישואים ועגבניות במרק משביע.

מרק עוף
עם קרוטונים

גם ארוחה מלאה וגם לא כל כך משמין. אם באמת מקפידים על הגיזרה וגם על מינון נמוך של כולסטרול, כדאי להעדיף חלקי עוף ללא עור – והכי טוב חזה עוף. אם הטעם בראש מעייניכם – הכנפיים, שהם החלק הזול ביותר, מספקות המון טעם למרק עצמו, בגלל כמות העור הרבה יחסית והעצמות.

חומרים (ל-6 מנות):
גזר גדול
בצל גדול
2 גבעולי סלרי
400 גרם חלקי עוף (ללא עור – לדיאטה, או כנפיים – להרבה טעם)
7 כוסות מים
מלח, פלפל שחור
תפוח אדמה גדול, קלוף
2 כרישות, פרוסות דק
4 פרוסות לחם

התכנה:
קולפים את הגזר ואת הבצל. חותכים אותם ואת הסלרי לקוביות קטנות. מניחים בסיר ביחד עם חלקי העוף ומכסים במים. מוסיפים מלח ופלפל ומביאים לרתיחה. מסירים את הקצף שנוצר וממשיכים לבשל כ-45 דקות. (אם משתמשים בחזה עוף אפשר לבשל רק עד שהירקות רכים מאוד).
חותכים את תפוח האדמה לקוביות ואת הכרשה לפרוסות דקות. מוציאים את הבשר מהסיר ומכניסים במקומו את קוביות תפוחי האדמה והכרישות. ממשיכים לבשל עד שתפוחי האדמה והכרישות מתרככים, עוד כ-20 דקות.
מסירים את הבשר מעל העצמות, חותכים לרצועות או לקוביות ומוסיפים למרק. מחממים שנית.
בינתיים, חותכים את פרוסות הלחם לקוביות וקולים אותן מתחת לאסכלה (גריל). מגישים את הקרוטונים לחוד או שמניחים מעט מהם בכל צלחת הגשה.

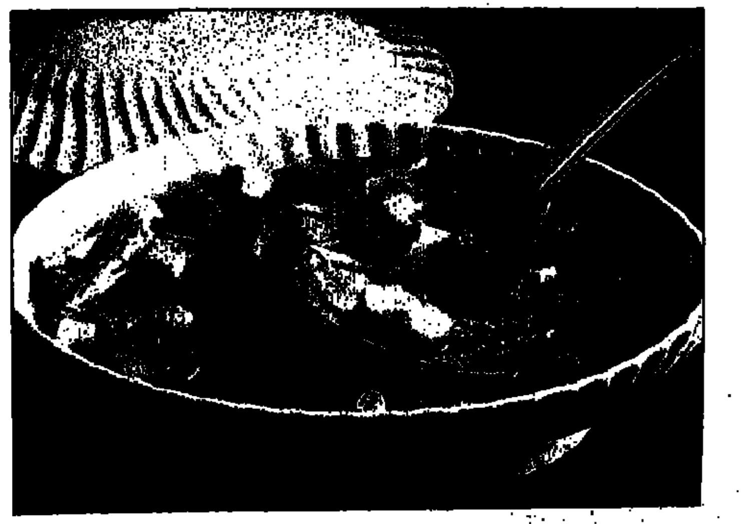

עוף, ירקות, קוביות לחם. ארוחה שלמה בצלחת עמוקה.

מרק עגבניות וקישואים

מרק דיאטטי שהוא גם חגיגה לעיניים ועם תיבול נכון (שאינו מעלה את הערך הקלורי) – גם תאווה לחיך. מתוך הספר "דיאטת הפסטה".

החומרים (ל-4 מנות):
1 קופסה גדולה (כ-800 גרם) עגבניות קלופות במיץ
2 בצלים קטנים, קלופים
4 קישואים כהים (כ-½ ק"ג)
⅓ כוס עלי פטרוסלינון קצוצים
⅓ כפית תערובת עשבי תיבול
1½ כוסות מים
גבינת פרמזן או רומנו, מגוררת

התכנה:
מסננים את העגבניות מהמיץ וסוחטים את הגרעינים מתוך העגבניות (אפשר לשמור על המיץ למתכונים אחרים). חותכים את ציפת העגבניות לחתיכות ומניחים במיכל של ממחה (בלנדר) או מעבד מזון.
קוצצים את הבצלים ומוסיפים לעגבניות. מעבדים מספר שניות עד שמתקבלת מחית.
שוטפים היטב את הקישואים ומסירים מהם את הקצוות אך אין קולפים אותם. חותכים לחתיכות קטנות.
מעבירים את הקישואים, מחית העגבניות והבצלים, הפטרוסלינון, עשבי התיבול והמים לסיר בינוני. מכסים ומבשלים על להבה בינונית כ-10 דקות או עד שהקישואים מתרככים במידה הרצויה. מפזרים כף של גבינה מגוררת על פני כל מנה, אם רוצים.
60 קלוריות למנה.
גיוון: למרק בעל מירקם קטיפתי, אפשר לעבד את הקישואים למחית ביחד עם העגבניות והבצלים.

מרק מינסטרונה

הפסטה היא חלק בלתי נפרד מהמתכון האיטלקי המקורי, שיש לו וריאציות אין ספור. הגירסה שלהלן מתוך "דיאטת הפסטה" היא גם דלת קלוריות.

החומרים (ל-10 מנות):
1 כוס שעועית (לבנה, חומה, אדומה או מנוקדת או תערובת)
1 כוס שעועית ירוקה, טרייה
2-3 שיני שום כתושות
1 קישוא ירוק קטן, פרוס דק
1 כוס תרד או כרוב, קצוץ
1 כוס עגבניות קצוצות
1 כוס גזר, בקוביות קטנות
1 כוס בצל קצוץ
1 כוס גבעולי סלרי, קצוצים
½ כוס עלי פטרוסלינון קצוצים דק
½ כפית תערובת עשבי תיבול (תבלין איטלקי או פיין הרבס)
1½ כוסות מיץ עגבניות
כפית שמן זית
½ כוס פסטה (פתיתים בצורת קשיים)
מלח, לפי הטעם

הכנה:
להכנת השעועית היבשה יש לשרות אותה למשך הלילה בליטר מים קרים. מנקזים מהמים ומעבירים לסיר עם 4 כוסות מים, מכסים ומבשלים על להבה בינונית במשך 1 שעה. שומרים על נוזלי הבישול.
בסיר גדול אחר מטגנים קלות את כל הירקות בשמן הזית.
מניחים חצי מכמות השעועית בממחה ומעבדים למחית. מוסיפים את כל החומרים, מלבד הפסטה, לסיר הגדול. מוסיפים 2 כוסות מנוזלי בישול השעועית (אם יש צורך, משלימים את הכמות במי ברז). מביאים לרתיחה ומנמיכים את הלהבה. מבשלים על סף רתיחה במשך 45 דקות עד 1 שעה. מוסיפים את הפסטה וממשיכים לבשל על סף הרתיחה 15 דקות נוספות, או עד שהפתיתים רכים. מוסיפים עוד מים כדי לדלל את המרק, אם צריך.
150 קלוריות למנה.

מינסטרונה. התשובה האיטלקית.

מרק כרובית מעודן

סמיך וטעים, למי שאוהב כרובית בכל צורה. כשמשתמשים בכרובית קפואה, יש לבשל פחות זמן ולכן גם מתפשט פחות ריח בבית. למרק המוכן מוסיפים קרוטונים – חובה!

החומרים (ל-4 – 6 מנות):
400 גרם כרובית
30 גרם חמאה או מרגרינה
2 כפות קמח
כוס חלב
מלח, פלפל לבן
קורט אגוז מוסקט

התכנה:
מבשלים את הכרובית במים כדי כיסוי עד שהיא מתרככת היטב. מסננים מהמים ושומרים אותם. מצננים את הכרובית מעט במסננת.
בסיר גדול מתיכים את החמאה או המרגרינה, מוסיפים את הקמח ומטגנים תוך בחישה עד שהתערובת מבעבעת. מסירים מהלהבה, מוסיפים את החלב, בוחשים ומחזירים ללהבה. מבשלים תוך כדי בחישה מתמדת עד שמסמיך.
מועכים את הכרובית בממחה או במעבד מזון ומוסיפים לרוטב שבסיר. מודדים 2-3 כוסות ממי הבישול של הכרובית ומוסיפים לסיר. בוחשים היטב ומביאים לרתיחה. מתבלים לפי הטעם במלח, פלפל לבן ואגוז מוסקט. אם המרק סמיך מדי – אפשר לדלל אותו בתוספת חלב או מי בישול הכרובית.

וחדש
דיאטה, דיאטה

בעקבות "דיאט קל", החברה שבראשה עומדת הגב' סולי מישורי ומספקת ארוחות מוכנות הביתה, נתבשרנו על חברה נוספת המבטיחה אספקה שוטפת של דיאטה שבועית למקפיא – "דיאט סטייל". טעמנו מהמאכלים והתרשמנו בהחלט שהדיאטה כאן מבוססת על סגנון – גם יפה, גם טעים. ב"דיאט סטייל" שהוא מכון הרזיה שלם, מבטיחים גם פגישות עם דיאטנים מוסמכים לתכנון דיאטה אישית על פי הצרכים של כל אחד.

והנה, גם "שומרי משקל", האגודה הוותיקה שחוגגת 25 שנה לקיומה, יוצאת בבשורה מחודשת "הצלחה מהירה". זוהי תכנית חדשה המותאמת לצרכים המשתנים של צרכני הדיאטה. התפריט, כמו החברה כולה, הוא בינלאומי ומושתת על תכנית מודולרית, המאפשרת בחירה מגוונת מתוך קבוצות מזון. התכנית מלווה בחוברות צבע מרהיבות שהוציאה החברה, שכוללות גם טבלאות מעקב שבועיות ומיועדות כל אחת לשבוע של הדיאטה. את התכנית בארץ עיבד פרופ' עזרא זוהר ושותפים להכנה שורה ארוכה של דיאטנים ויועצים פסיכולוגיים. מתוך אחת החוברות הרי מתכון להכנת פשטידה טעימה.

פשטידת כרישה

חומרים:
2 כרישות גדולות
3 ביצים
כוס חלב
3 כפות קמח תופח
300 ג' גבינה לבנה 5% שומן
מלח, פלפל

התכנה:
מחממים את התנור לחום בינוני. משמנים תבנית עגולה עמוקה בקוטר 24 ס"מ בתרסיס שמן. מסירים מהכרשות את העלים הירוקים הגסים, שוטפים את היתר וקוצצים גס.
מניחים את הכרישה בסיר ומכסים במים. מביאים לרתיחה ומבשלים 30 דקות. מסננים את הכרישה מהמים מניחים בקערה גדולה ומוסיפים את כל יתר החומרים. מערבבים עד שמתקבלת תערובת אחידה. יוצקים לתבנית המשומנת ואופים 40 דקות, או עד שפני הפשטידה מזהיבים.

האקזוטיים של העונה

האקזוטיים האלה הם אצלנו כבר בני בית. כל ילד מכיר את המנגו וגם הקיווי מוכר וחביב. אבל כאן מתחילה העונה הארוכה שלהם ולכן כדאי להתעכב.

למנגו יש בשורה כלכלית – השנה ירד מחירו מתחת לקו ה-5 שקלים. יש לנו זן חדש הנקרא מנגו קיט, פיתוח ישראלי שעולה על כל הציפיות. אמנם צבעו החיצוני ירוק עמוק (הוא אינו נעשה כתום, אדמדם או צהוב), אבל הפנים צהוב-עמוק, מתוק-מתוק, עסיסי ועם חרצן קטן במיוחד. יופי של פרי. אז אם אתם נתקלים בירוק ירוק הזה – זיכרו שאין תוכו כברו. ואם מוכרים לכם אותו בפחות מ-5 שקלים לקילוגרם – אל תהססו. כדאי מאוד.

באשר לקיווי, יש עמנו מתכונים חדשים לניצול קצת אחר של הפרי היפה הזה. השילוב במתכון הבא הוא יוצא דופן ומקורו במזרח הרחוק.

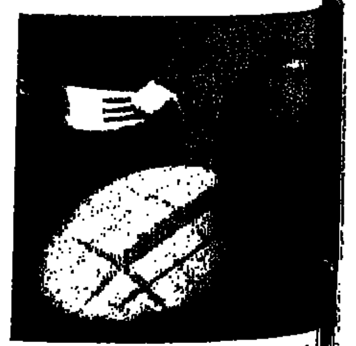

מנגו קיט. ירוק בחוץ צהוב עמוק בפנים

סלט קיווי
מהמזרח הרחוק

חומרים (ל-6 מנות):
2 בצלים בינוניים
2 פלפלים אדומים
1 פלפל ירוק בהיר
1 פלפל צהוב
4 כפות שמן
¼ כפית קינמון
¼ כפית פלפל אנגלי
¼ כפית זנגביל טחון
¼ כפית גרגרי גד (כוסברה) טחונים
⅛ כפית ציפורן
⅛ כפית פפריקה
קורט פלפל שחור
מלח, לפי הטעם
6 קיווי

התכנה:
קולפים את הבצלים ופורסים אותם לפרוסות דקות. שוטפים את הפלפלים ומסירים את העוקצים ואת הגרעינים. חותכים את כל הפלפלים לרצועות דקות מאוד.
במחבת גדולה מחממים מעט את השמן ומטגנים בו את הבצלים על להבה נמוכה, תוך כדי בחישה תכופה, רק עד שהבצלים נעשים שקופים. מוציאים מהמחבת בעזרת כף מחוררת ומניחים בקערה.
מוסיפים למחבת את רצועות הפלפלים ומטגנים מספר דקות, עד שהפלפלים מתרככים מעט, אך עדיין פריכים למדי. מעבירים את הפלפלים עם השמן שנותר לקערה עם הבצל. מוסיפים את כל התבלינים לירקות בעודם חמים ובוחשים היטב.
קולפים את הקיווי ופורסים לפרוסות. מוסיפים לקערה ומערבבים בעדינות. מתקנים את התיבול, אם יש צורך, מגישים בחום החדר.

יהודית חנוך

גשם, גשם, בוא

באופנה המקומית הכל מוכן לגשם ולקור, רק שיבוא כבר, ורצוי מהר, כי המצב בענף, כמו שאומרים, הוא "על הכפתורים" – זאת אומרת, לא טוב. פה מחסלים בוטיק, שם סוגרים מפעל. אצלנו קונים בגדי־חורף רק כשקר, ונעליים קונים כשרטוב ברגליים. אולי מתוך אופטימיות שלא יהיה בכלל חורף, ואולי מסיבה יותר פרוזאית של שפל בחשבון הבנק הפרטי. בעמודים אלה – רמז ממה שמחכה בחנויות ובבוטיקים, אם תצאו לקנות בגד חורף חדש, קצת לפני. ■

המעיל של בוגי

הבגד הכי חם באופנה של חורף זה הוא המעיל של האמפרי בוגארט – שחור, רחב, עם חגורה שלא קושרים ועם צווארון. בדרך כלל זהו מעיל לא מצמר, אלא מכותנה. זה המראה הבוגארטי, שחזר לאופנה אחרי ארבעים שנה, כבגד שצעירים אוהבים.

המעיל המופיע בעמוד זה הוא תרגום מקומי למעיל של בוגי ואחד מהבגדים באוסף של "דן קסידי". יש להם גם חולצות סטייל מרילין מונרו, שאפשר להפשילן ולחשוף כתפיים בערב בדיסקוטק, או בבוקר, כשרוצים לתפוש עוד קצת שמש על טייטס מטריקו וחצאיות מיני מנוקדות, או משובצות, בצירופים של שחור ולבן.

האיש שעל הבגדים הוא משה בן־שטרית, שהתחיל את הקריירה האופנתית שלו כמנהל מכירות במפעל קטן ותוך שמונה שנים הצליח לצאת מחדר אחד ברחוב התבור ולפתח רשת של שלושים חנויות בשם "דן קסידי". הוא היה בין הראשונים, שלפני.

שלוש־ארבע שנים הפך את כל החנות לחלון ראווה גדול, כשכל הבגדים מקופלים על האצטבאות ומונחים לפי לוח צבעים שמשתלבים היטב ביחד, מקרינים מראה נקי ומסודר.

בגדי־החורף שלו, שנושאים את השם "בלונדינו", הם מכותנה ומסריג ומיועדים ללבישה שכבה על שכבה. מחירם 149–69 ש"ח.

"לא רואה את עצמי מעצב־אופנה", אומר בן־שטרית, "אני מתרגם מה שאני רואה ומוצא חן בעיני, כשהעקרון שמנחה אותי זה נוחות". כמה מרענן למצוא מישהו שאין לו יומרות להמציא אופנה.

ריאלה בת עשר

ריאלה גרשון נושאת שם היסטורי. הוריה, שהיו ממשפחה הלוחמת, קראו לה על שם דוד רזיאל, מפקד הארגון הצבאי הלאומי. באופנה היא כבר לא פנים חדשות, חוגגת בימים אלה עשר שנים. אין לה בוטיק וגם לא מפעל והיא לא מוכרת בגדים בביתה. עובדת על קטן, עם אנשים שתופרים עבורה את הבגדים שהיא מעצבת. מעולם לא למדה אופנה. מוכרת בבוטיקים את הבגדים עם תווית, שנושאת רק את שמה הפרטי.

כשכולם מתאוננים על המצב, היא אומרת שהכל הולך טוב והיא מרוצה. רזיאלה עושה בעיקר מעילים וחליפות ולבגדים שלה יש קו מאוד מסויים, שאינו משתנה הרבה מעונה לעונה: כתפיים רחבות, שמחפות על חצאיות צרות, מכנסיים רחבים, מעילים גדולים, תמיד עם דגש על הגב, בכפתורים או בקפלים.

היא אומרת, שנשים שקונות את הבגדים שלה מעדיפות שחור על פני כל צבע אחר, לא קונות בגדים באדום או בכחול או בירוק, גם אם אומרים להן שזו האופנה. לכן הלכה על סגול וירוק.

המחירים: 300 ש"ח למערכת שני חלקים מסריג; 500 ש"ח למעיל צמר. ■

טעם של מפעל קטן

כמו שהרבה דברים קורים אצלנו שלא כמו במדינות אחרות, כך גם באופנה. בעולם יש נטייה לעבור מבגדים המיוצרים ביד ובמתפרות קטנות לאופנה שמיוצרת בעזרת מחשבים ומכונות משוכללות, בארץ יש עכשיו תהליך הפוך. מפעלים גדולים נסגרים או מצמצמים את פעילותם ורוב הבגדים המוצעים למכירה מיוצרים על ידי מפעלונים של מעצבים ומעצבות, שמייצרים בגדים בודדים מכל דגם.

אחדים למדו עיצוב אופנה, אך רבים הגיעו לאופנה מעיסוקים אחרים. יום אחד גילו, שמה שהם הכי אוהבים לעשות זה בגדים. הסיפור כל כך שגרתי, שאפשר להקזים אותו כביאוגרפיה לרוב האנשים שעוסקים באופנה בארץ.

קל להסביר את הגידול במספר המעצבים/ מעצבות. כדי לייצר אופנה על קטן, דרושה השקעה לא גדולה – ורצון לעבוד קשה. כשרון וטעם טוב רצויים, אבל לא הכרחיים. ההצלחה לא תמיד מובטחת, גם לא למוכשרים, כי התחרות רבה. כדי לשרוד במאבק הזה דרוש הרבה יותר מחוש לאופנה; העיקר לדעת מה השוק המקומי אוהב. לא כל מה שנמכר טוב בפאריס, הולך בארץ.

התוצאה מצמצום המפעלים הגדולים ומגידול במספר האנשים שמייצרים אופנה בקטן, היא אולי יותר מקוריות והאפשרות של כל אשה ללבוש בגד שמיוצר במספר מצומצם של עותקים, אבל בהשוואה למה שקורה היום באופנה העולמית, אנחנו נסוגים.

למפעלונים הקטנים, אין אפשרות לקנות מיכון משוכלל. הם גם אינם יכולים להשקיע יותר מדי בפיתוח דגם וגזרה. במפעלים גדולים משקיעים הרבה בדגם ובגזרה, עד שמגיעים לשלימות. לכן, בגדים של מפעלים גדולים בעולם נראים מהוקצעים ואיכותיים – ואצלנו, רוב הבגדים, גם אצל מי שמקפיד על גימור, נראים כאילו תפרה אותם תופרת־בית. זה ניכר בגימור של הצווארון, בתפר המתעקל של בית השרוול וכו'. על הכל מחפות כריות הכתפיים הגדולות.

לא צריך להיות מומחה באופנה, כדי להבחין בפרטים האלה. המעצבות – (ורוב העוסקים בשטח זה הן מעצבות ולא מעצבים) – שצריכות לעמוד בתחרות קשה, הולכות הרבה על אפקטים דראמאטיים, ופחות מדי על אופנה מתונה, שאפשר ללבוש פעמים רבות מבלי שתימאס.

פריחתה של אופנת המעצבות מבוססת על כך, שהישראלית עדיין נעולה על עקרון המקוריות. מפריע לה לראות חברה שלובשת אותו בגד. היא מוכנה להשקיע הרבה, כדי "להרביץ הופעה". בעולם הגדול, נשים השתחררו מהקטע הזה. הן טורחות לחפש בגד מקורי רק לאירועים מיוחדים. ואפילו מי שיכולה להרשות לעצמה לקנות בבית־אופנה פאריסאי, ולשלם עשרים אלף דולר לאוריגינאל, יודעת שהיא יכולה לצפות שיהיו עוד כאלה.

איך אמרה סופיה לורן לג'ינה לולובריג'ידה כשנפגשו באירוע חגיגי, כששתיהן לובשות אותו בגד? – יקירתי, יש לך טעם נפלא! כך זה אצל אחרים. אצלנו, הכל חוזר להיות קטן, וזה מה שיש. ■

מוניק סאלאבה

להזדקן מבלי להדרדר

הוא היה חלוץ בתחום השתלות הלב ושמו נודע בעולם כולו כמחדש נועז. היום משמש פרופ' כריסטיאן ברנארד כמתאם המחקר הרפואי במכון שוויצרי, שחלומו הוא האטת תהליך ההזדקנות ושיפור איכות החיים של מזדקנים.

האדם מסוגל לחיות מאה שנה ויותר, וכעת נמצאה גם אפשרות להזדקנות יפה, בלי להרגיש הידרדרות כללית. פרופ' כריסטיאן ברנארד, חלוץ השתלות הלב, המשמש היום מתאם מחקר במעבדה של מרפאת לה פריירי בשוויץ, אומר כי בימינו יכולים הרופאים והמדענים להגן על בני האדם מפני הזדקנות מיותרת.

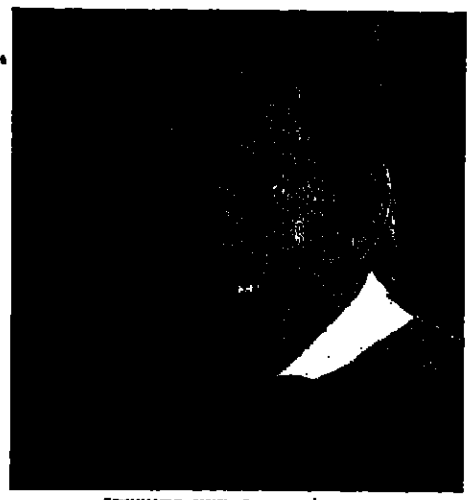
פרופ' כריסטיאן ברנארד. "הסבה מקצועית".

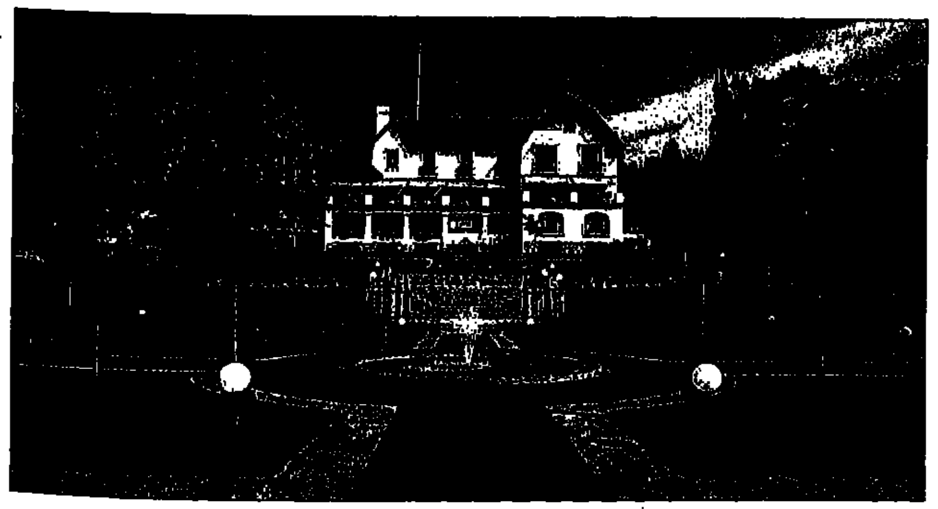
מרפאת להפריירי בקלארן מונטרה.

המוניטין של מרפאת לה פריירי בקלארן־מונטרה מבוססים היטב. המרפאה, הצופה על הנמל, ליד אגם למאן, נראית כבית פרטי גדול, השוכן בגן רחב־ידיים, מעוטר בפרחים ובמזרקות.

המרפאה נוסדה ב־1931 בידי פרופסור פאול ניהאנס, אנדוקרינולוג ידוע, ומאז עברו בשעריה אנשים מפורסמים רבים, ששהו שם תחת סודיות מוחלטת. עם האח"מים שעברו שם את טיפול "מעיין הנעורים" נמנים: צ'רלי צ'פלין, גרי קופר, עומר שריף, שארל דה גול, דווייט אייזנהאואר, ווינסטון צ'רצ'יל, פיוס קארטר, האפיפיור פיוס ה־12 ועוד. מרפאה זו נחשבת המתוחכמת ביותר בעולם.

את פני המטופלים מקבל צוות אדיב ולבבי, המקנה להם את ההרגשה שהם עומדים לבלות מספר ימי חופשה בחברת ידידים. המרפאה עליזה למראה, מודרנית לעילא ולעילא, מצויידת בכל הנוחיות.

לאחר הרישום והאיבחון, מקבל המטופל את הזריקות המתאימות לצרכיו, מתוך מבחר של 12 סוגים שונים.

תחת פיקוח רפואי, עובר המטופל שבוע של "יופי וכושר", תחת ידיהם של מעסים ושל פיסיותראפיסטים, המעניקים לו טיפול אישי והמקנים לו הרגשה שהוא מיוחד במינו. שלא לדבר על ארוחות הגורמה הריאטיות, הנצרכות תוך כדי צפייה בסירות מפרש על האגם.

לפני ששים שנה, כאשר הזריק פרופ' ניהאנס בפעם הראשונה תאים טריים לגוף האדם, כבר יצא לו שם בשל התמחותו ביכולת ההתחדשות של רקמות ואיברים. הוא רכש ידע זה בהיותו מנתח בבתי חולים צבאיים, בתקופת מלחמת העולם הראשונה.

הוא עשה ניסויים בהשתלות ובתרביות של רקמות, וגילה כי כדי להילחם בתהליך הרס התאים, או ההזדקנות, הרבה יותר יעיל לצמצם את האיבחים למיליוני חלקיקים ולהזריקם לגוף. כך פיתח את הטיפול שלו, שהתפרסם בעולם כולו.

"האלגנטיות של הגיל, במקום הגיל האלגנטי" – זו יכולה להיות סיסמתו של הבנקאי השוויצרי ארמן מאטלי, שקנה את המרפאה ב־1976. מאטלי, קונסול כללי בסלוואדור, נדבן גדול, אך צנוע, פעל רבות למלחמה בעוני ובמצוקה. הוא מטפל בעיקר בילדים, ומאז רעידת האדמה ב־1976, הקים ומימן בתי חולים, בתי ספר ומרפאות שיניים ברחבי סלוואדור.

עיסוקו האחר הוא מחקר רפואי. "אני רוצה להיות מסוגל להוכיח, באמצעות שיטות מתקדמות בתחום הרפואה והביולוגיה של התא, את המנגנון ואת היעילות של תראפיית התאים, לפי תורת פרופ' ניהאנס", הוא אומר.

הוא הקיף את עצמו בצוות נבחר של חוקרים ורופאים והרחיק לכת עד דרום אפריקה כדי למצוא את פרופ' ברנארד, שפרש מהכירורגיה ב־1983. ברנארד צבר שנים רבות של ניסויים בתאים, וההצעה לתאם את קבוצות המחקר היתה לו אתגר מרתק.

לדבריו, "הגיע הזמן לחשוב שוב, להתרענן מבחינה רוחנית ואתית, ולהבין כי במאה העשרים, הרפואה זנחה את מטרתה העיקרית: יצירת משפחה של אומות בריאות מבחינה חברתית וגופנית, שבה תהיה חשיבות רבה יותר לאיכות החיים, לא לכמות".

פרופ' ברנארד, מומחה בתראפיה תאית (הזרקת תאים טריים וחיים של עוברים, בתוך נסיוב), סבור כי הכל יסכימו עמו באומרו, שככל שמרבים לאמץ מכונה כלשהי, כן תמהר להתבלות. הוא מבקש לגלות, האם שינוי באורח החיים יכול לצמצם את קצב ההזדקנות. המדובר בשינוי הכולל הפסקת עישון, שתיית אלכוהול וצריכת מזון מופרזת.

בניסויים שלו, הוא מתמקד בשלושה גורמים: תזונה מופחתת (בניגוד לתזונה לקויה), הנמכת הטמפרטורה ופעילות גופנית.

המדענים גילו, כי ניתן להאריך את תוחלת החיים של חיות מעבדה ב־60 אחוז, באמצעות הגבלת צריכת המזון שלהן.

גילו גם, כי הנמכת הטמפרטורה של הגוף מאפשרת להאט את קצב צריכת החמצן בגוף – ובו בזמן להאט את קצב חילוף החומרים. ניסויים שנערכו בזנים מסויימים של דגים העלו, כי הנמכת הטמפרטורה מגדילה במידה ניכרת את תוחלת החיים.

אשר לפעילות הגופנית, היא דרושה לשם מניעת קישיון המפרקים והידרדרות פעולת המוח.

ההזדקנות היא הידרדרות הדרגתית של התאים, של האיברים ושל הרקמות, "שככל הנראה מתחילה בשל הידרדרות הדנ"א, "המוח" של התא, המולקולה השולטת על כל המידע, יוצרת החלבונים.

המחקר שבוצע בידי הפרופסור והצוות שלו השיג התקדמות רבה מאוד בתיקון הדנ"א. תקוותו הגדולה היא להיות מסוגל לבשר לעמיתיו: "השגנו את מטרתנו".

בעוד שפרופ' ברנארד ממקד מאז 1987 את פעילויותיו בהשפעותיהם של תאים טריים על תאי העצב, ד"ר אלי אדה, הרופא הראשי במרפאת לה פריירי, מדבר על התגלית החדשה בדבר השפעתם המועילה של מר־כיכים מתאי עוברים על המערכת החיסונית ועל גידולים. ניתן לבודד את המרכיבים הפעילים מבחינה ביולוגית של התאים, שבכמויות זעירות מפעילים תגובות הגנה חיסוניות לסוגים מסויימים של סרטן.

ההצלחה הקלינית של תהליך החיוניות המחודשת וההתחדשות של איברים ורקמות בעקבות הזרקת תאים טריים של עוברים, שהושגה במרפאת לה פריירי ואומתה בקפדנות בידי ד"ר אדה, הינה בלתי ניתנת לעירעור.

מטופלים רבים יכולים להעיד, כי החלו לחוש בהשפעות הטיפול כעבור שלושה או ארבעה חודשים, וכי במשך שלוש עד חמש השנים הבאות, היתה בריאותם שפירה ביותר.

מסכם פרופ' ברנארד:

"כאשר גירש אלוהים את אדם וחוה מגן העדן, הוא הציב בגן מלאך הנושא חרב מתהפכת, כדי למנוע מהם את הגישה לעץ החיים. אני מאמין שאנחנו לא רחוקים מהרגע בו נוכל לטעום מפריו של. אותו עץ עתיק יומין". ■

ליה סוורי

חדר מיון פרטי

הצעקה האחרונה בתחום הרפואה הפרטית – חדר מיון פרטי שייפתח בהדר יוסף. המחיר לטיפול זול יותר מחדרי המיון המסובסדים

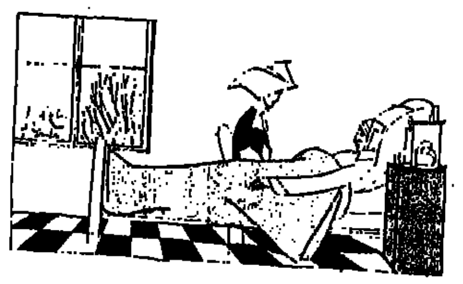

הצעקה האחרונה בתחום הרפואה – חדר מיון פרטי העומד להיפתח בימים אלה בהדר יוסף שבתל אביב. זהו חדר המיון הראשון מסוגו בארץ והוא מביא לישראל תפישה חדשנית בנושא רפואת החירום.

זהו שלב נוסף בחדירת יזמים פרטיים לתחום הבריאות, אחרי האמבולנסים הפרטיים וש"ל – השירות שלי לב. קבוצה של ארבעה משקיעים בארה"ב – תושבים עולים חדשים, הקימה חברה בשם ט.ר.מ – שירות רפואי מהיר, והיא מבקשת להפעיל על פי דגם זה, חדרי מיון בכל רחבי הארץ. החברה כבר חתמה על חוזה עם מד"א להפעלת חדר מיון כזה בבניין מד"א בירושלים.

חדר המיון הוקם ליד בית התרושת כיתן ויינתנו בו טיפולים בכל הבעיות הרפואיות הדחופות שאינן מצריכות אישפוז. כמו למשל, דלקות, שיעול וחום אצל תינוקות, שברים ונקעים אצל מבוגרים ודלקות גינקולוגיות אצל נשים.

הוא יהיה פתוח בשלב ראשון מ־7 בבוקר עד 11 בלילה, ואם יהיה ביקוש – כל היממה ובמשך כל השבוע.

ההשקעה בפרוייקט – כמה מאות אלפי דולר – כל הונם של היזמים, ד"ר צבי וורטר (פנימאי), ד"ר דוד אפלבאום (פנימאי לשעבר רופא בביה"ח שערי צדק בירושלים), ד"ר פרי נוסן (רופא משפחה) וד"ר מיכאל באום (פנימאי). הם רכשו ציוד הכולל מכשיר רנטגן משוכלל, ממוגרפיה, מעבדה לבדיקות דם ושתן, דפברילטור למכות חשמל במקרים של התקפי לב – ועוד. וכך, יחד עם כל חסכונותיהם, הם הביאו לארץ את השיטה האמריקנית של יחידות טיפול נמרץ פרטיות המפוזרות כיום במליונים בכל רחבי ארה"ב.

ד"ר צבי וורטר מנהלו של חדר המיון הסביר, כי חדר המיון בא לענות על צורך מאד דחוף של האוכלוסיה למקום בו יוכלו לקבל טיפול בשעות שלאחר סגירת המרפאות, במקרים שאינם מצריקים פניה לבי"ח ואישפוז. לדבריו, שיטה חדשה זו תחסוך לקופת המדינה מיליוני שקלים בשנה מכיוון שהיא תביא לחסכון בימי אישפוז מיותרים. המחיר לטיפול (כולל תרופות בעת הצורך) – 45 שקל. בחדרי המיון גובים כ־55 שקל וקופות החולים ממונות, במקרה של אישפוז, 210 שקל ליום אישפוז.

המקום – הדר יוסף – נבחר במיוחד כ"חלל" מבחינת השירות הרפואי, כאשר המקום הקרוב ביותר לאוכלוסיית האזור הוא או ביה"ח בילינסון בפתח תקווה, מאיר בכפר סבא, או איכילוב בתל אביב. במקום גם אין כל שירות של מד"א. ■

לא רק לדוגמניות ולמלכות־יופי מיועד אולפן לאה פלטשר

בלב של הכרך הסואן תל־אביב, ברחוב אבן־גבירול 50, מצוייה פינת חמד ...להפליא ושקטה שבה שוכן האולפן של גב' לאה פלטשר, לטיפוח ...נימוסים ויחסי אנוש, רוגמנות מקצועית ותרבות הגוף.

...הדימוי של בית הספר כאילו הוא נועד רק לדוגמניות ולמלכות יופי, הרי ...מתלמידותיה הן חתך ישראלי רגיל, כמו: מורות, פקידות, נשות חברה וכל ...ושרה השואפת לשיפור עצמי מכף רגל ועד ראש. אולם לא די בטיפוח החן ...כי על האשה ללמוד נימוסים, ניוני חברה ויחסי אנוש ומתוך כל אלה היא ...בטחון עצמי הסקוה לה הצלחה והערכה, בעבודה, בחברה ובמשפחה.

...לכך מתקיימים במסגרת האולפן שיעורי התעמלות שמטרתם לעצב נמישות ...חיזוק שרירים והרזיה במקומות הרצויים. תרגילים אלה מיועדים לבנות ...בכל גיל.

...פלטשר הינה המורה המוסמכת היחידה בארץ ללמד את מקצועות טיפוח ...ודוגמנות מקצועית.

לקביעת ראיון: טלפון 267682.

אליס

להשיג
בחנויות מובחרות
וכן בחנות המפעל
אזור התעשיה
החדש ראשל"צ
לישינסקי 10
טל. 9613957

...לונים לכל אירוע

★ קישוט אולמות חתונות, ימי הולדת
★ ליצנים ★ שפנפנות ★ חשפניות
טריקים ופרסים

...השמח - כפר גלעדי 26 תל-אביב
03-826253 ;810019

...שמור למועד המתאים

Marlboro Lights 100's

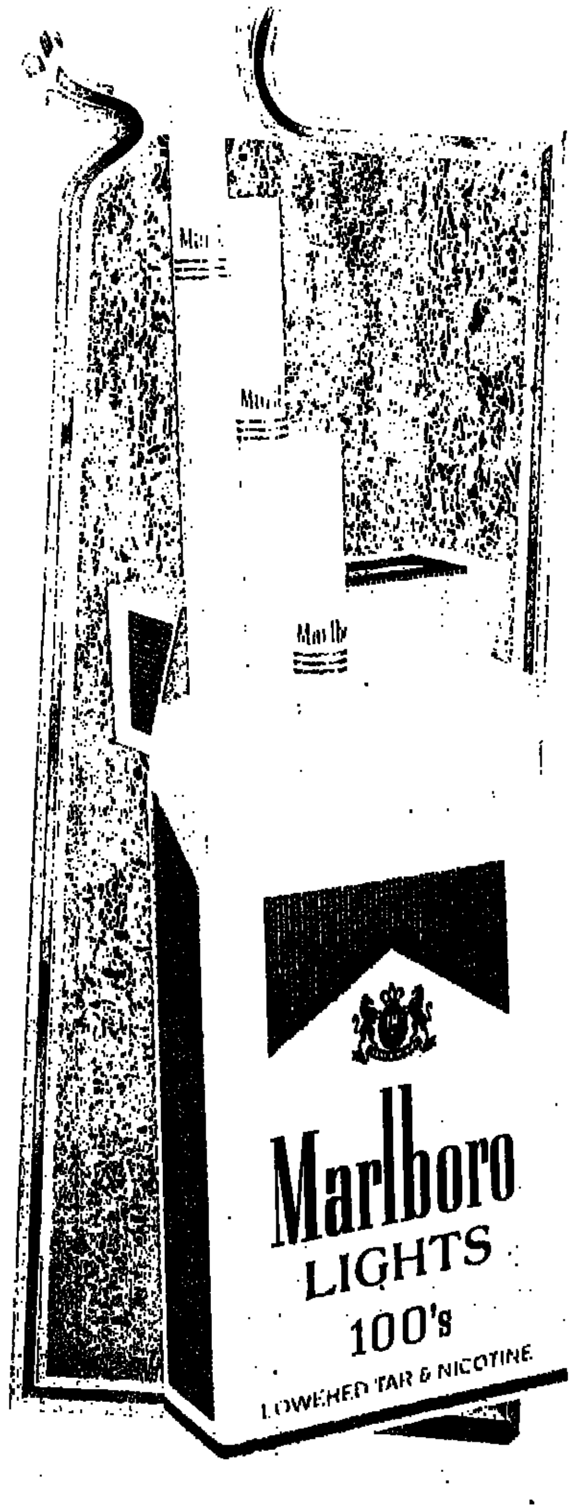

אזהרה: משרד הבריאות קובע כי העישון מזיק לבריאות.

...י יעקבי
...שמלון

בי״ס לידידות

כיף להרגיז ולסבול

הוא משפד אותה בנקודת התורפה שלה, היא יורה את חיציה בעקב אכילס שלו. שניהם שבויים במערכת סאדומזוכיסטית.

צפיתי בהצגה "חיי נישואים" בתיאטרון חיפה. זו הצגה על־פי ...אז של דוד פוגל ועוסקת, בין השאר, ...יחסים סדו־מזוכיסטיים בין גבר ואשה. ...הזדמנות להתייחס מעט לנושא זה. ...תנה לא מסבכים לנו כל־כך את העני־ ...ן- האשה היא הסדיסטית, רעה לאורך ...ל הזמן. הגבר הוא מזוכיסט, בעל לב ...ע שלא יכול לפגוע באשתו המענה ...דו.

...נתונה, האשה מגלמת את תפקידה ...במה רוע, שלרגע קט אפשר לחשוב ...צורים נועמים וחמומי מוח יעשו בה ...ארים.

...מציאות, יחסים כאלו הינם הרבה יו־ ...מורכבים. זה משפד את זוגתו בנקו־ ...ת התורפה שלה, וזו יורה את חיציה ...עקב אכילס שלו. הפוגע נתפס כאופן ...האי כרע והנפגע נתפס כצודק. הנפ־ ...נתפס כחלש, זך וטהור, אך לאמיתו ...של דבר קשה להבדיל מי מתעלל במי. ...הנפגע, כביכול, מתחזק ומתחסן ומוקיע ...את פוגעו וכאילו נועץ אותו בפינתו ...הרעה והמתועבת. בעצם הוא דן אותו ...לחוסר פרטי, עד כי לבסוף קשה לזהות ...את הקורבן.

...זה קשר הבא לידי ביטוי באמצעות ...אות הידברות מיוחדת ואישית, המחב־ ...רת את התליין וקורבנו כמו כמפגש ארו־ ...טי. מרכיב ההנאה הוא גורם מטריד למ־ ...רי ביחסים הגולשים למסלול ...הסדומזוכיסטי. מעניין שקל יותר לת־ ...פוס את הסדיסט כנהנה. להתעלל כח־ ...לק, זה אמנם לא כל־כך יפה ולא כל־כך ...מוסרי, אך יכול להיות בזה רגש מספק. ...לתפוס זאת, הצרוף של הנאה וסבל נר־ ...אה מוזר.

למעשה כל אחד יכול לזהות בעצמו ...את הצרוף הזה. למשל, כאשר אתם צו־ ...פים בסרטי אימים או בדרמה סוחטת דמ־ ...עות. הלא יש ביקוש לסרטים כאלה. ויש ...עוד הרבה דוגמאות, למשל כאלה שלא ...יוותרו על רחצה יומית מצמררת בים קר.

...נשוב ליחסים בין בני זוג. בכל קשר ...זוגי ותלותי יש מידה כזו או אחרת של סני־ ...פות מקריות. הפגיעות אינן מכוונות ...ואלא נובעות מבורות, בגלל ידע בלתי ...מספיק על החבר לחיים. בתהליך הלמי־ ...דה ההדדית מתקנים כל הזמן את היוז־ ...מות, מפיקים לקחים והיחסים משתפרים ...והולכים. היא נזכרת כיצד הביכה אותו ...כאשר אמרה משהו ולזלני על אוהדי הכדורגל ורק אז התברר לה שהוא עצמו שרוף על כדורגל.

והוא לומר לא לגלות בפרהסיה פרט כלשהו המבייש אותה. או כאשר הוא לו־ מד מה היא אוהבת הוא יכול לשמח או־ תה כמתנה. וכך, תוך כדי הצטברות הי־ דע, מתפתחים יחסי ידידות.

ביחסים סדו־מזוכיסטיים יש קריקטו־ רה של קשר. מדובר כאנשים שכלי הבי־ טוי שלהם דלים ויכולתם לאהוב ועומה. ובכל זאת הם פרצו במידת מה את טב־ עת ההסגר האגוצנטרית־אנניסטית. הם מבחינים במידת מה בזולת. כי כדי לפ־ גוע ולהכאיב אתה אמור להפגין התייח־ סות כלשהי. קשה לפגוע באדם זר לחלו־ טין, הן אינך יודע כיצד לפגוע בו, היכן הוא פגיע.

וכך, כאשר היא מגלה כי הוא נפגע מדבר מסויים, נוצר מפגש בין היכולת שלה לנקודת התורפה שלו. היא שבה ופוגעת בנקודה זו כל הזמן. הם מתחב־ רים בערוץ הזה. אפשר לומר שהם שיי־ כים זה לזה, בשביל הצר והמוגבל של־ הם.

מזווית אחרת ניתן לומר שהיותו פגיע בנקודה מסויימת מהווה גרוי עבורה. וכשהוא מבחין שהוא מגרה אותה הוא שב ונפגע, ובכך מגרה אותה. יש כאלה השייכים זה לזה באמצעות מה שמרגש אותם. ואילו אלה שאנו מדברים בהם, שכליהם דלים, ואין להם הרבה דברים מהנים ומספקים בעולמם, אז הכאב הופך לבירור העיקרי שלהם. אמצעי זה הופך להתמכרות. וככל התמכרות המינון חי־ יב לעלות.

מאחר ויכולתם דלה אין להם כלל מרחב תימרון. הם כאילו משופדים זה אל זה לנצח. לה אין כבר עניין ממשי כגברים. סתם ככה לשכב עם מישהו זה משעמם. ורק השילוב של בגידה עם הב־ רה בסבלו של בעלה, מעניקה לבגידה איזשהו טעם. וגם הוא לא יודע ליהנות מסתם דבר נעים. בשבילו, אהבה רגילה היא כמו קמח למכור להרואין. הוא חייב לכרוך הנאה וכאב. רק כך הוא מצליח להתמקר בתחושה חריפה ומרגשת. זהו טעם החיים שלו.

לא קל לטפל לשנות הרגלים סדו־מ־ זוכיסטיים. כוח ההרגל מביס כל בירור אחר. רק השקעה סבלנית יכולה ליצור אופני הנאה חדשים. ■

הסל של מיכל

גם מזה וגם מזה

★ משחק חביב העוזר בלימודי השפה העברית, מיועד לגיל הרך, מיוצר על ידי אמקור־אמחד. "גן המילים" מאפשר ללמוד כתיב תוך שעשוע ותחרות. 25.40 ש"ח.

★ צמח האלו־ורה, לו מיחסים תכונות רפואיות־קוסמטיות, מופיע כבר בכל מוצרי הקוסמטיקה לנשים. עכשיו משתמשת בו חברת קולגייט־פלמוליב גם בקצף גילוח המיועד לגברים. 6.5 ש"ח. מיועד לבעלי עור רגיש.

★ קוסמטיקה טבעית ישומית – או בקיצור קטי, חברה המדגישה את הטבעי במוצריה, מציגה בסיס לאיפור המכיל תמצית חוחובה עם ויטמינים – מוצר המאפשר לעור, לטענת יצרניו, לנשום, ומעניק מראה אחיד וחלק. 15.80 ש"ח.

★ ה"מנגל" – תחביב לאומי, המבוסס על צליית בשר בחיק הטבע, הצליח להשתרש כל כך עד שהיה מי שחיפש דרכים להעבירו גם למטבח הפרטי. אישית קשה לי להבין מה הכיף במנגל חשמלי בלי העשן, הריח, הילדים המתרוצצים, ואוירת הפיקניק. אבל למי שמעדיף לצלות בשר ולא בתנור המטבח אלא במכשיר חשמלי נפרד, עבורו מייצרת חברת פלגל הישראלית מכשיר הנראה כמו מכשיר פחמים, אך פועל על החשמל. 99 ש"ח בסניפי רשתות המזון ובתי הכלבו.

★ עכשיו שהישראלי גילה את הקטשופ, הביקוש למוצר הזה נראה כמעט בלתי ניתן לאספקה. בית יצחק 778, החליטה לאחרונה להתמודד גם היא בענף זה. בהיסוס מה יצרה 10 טון וארזה אותם בבקבוקים הנושאים תוית "מיסטר קטשופ". המוצר נחטף מן המדפים במהירות, עוד לפני שהספיקו אנשי השיווק להכין מסע פרסום. 600 גרם, 5.20 ש"ח.

★ חברת פרגוד – שהביאה לחנויות את סינורי הנייר החד־פעמיים לתינוקות, הכינה גם "כותניות", מוצר חד פעמי המיועד להחליף את צמר הגפן בהסרת איפור, חיטוי, מריחת משחה או הסרת לק מהצפרנים. הכותנית סופגת היטב, אינה משאירה סיבי כותנה אך היא גם פחות נעימה ורכה. 60 יחידות, 3.25 ש"ח.

★ ברהיטי לילך לא מאמינים במיתון או במשבר ענף הרהיטים. הם מציעים כורסת טלוויזיה מיובאת משבדיה שמחירה לצרכן 3990 ש"ח. ריפוד עור בצבעי אדום, שחור, על בסיס עץ מכופף בלחץ ומנגנון משיכה, המאפשר שכיבה־ישיבה־עיצוב מסעד הראש או אזור הברכים – כרצונך.

★ מזרק חדש לאינסולין, הנראה כמו עט, מיועד לחולי סכרת, הזקוקים לעזרה יומית. המזרק מיובא ע"י חברת לפידות בשני סוגים – להשפעה מידית, ולטיפול ארוך טווח. בבתי המרקחת.

★ מה עוד אפשר לעשות לצ'יפס – המאכל ה"לאומי" של ילדי ישראל, אפשר לגוון – וזה מה שעשו במפעל תפוד. לא עוד צ'יפס בסרטים מוארכים, גם צ'יפס עגול, קוביות או צ'יפס כפרי (חתיכות גדולות). נמכר קפוא. 800 גרם 4.55 ש"ח. לבעלי דמיון, עוזר בהגשה נאה.

★ לאוהבי הקפה הטורקי שסבלו מבעיית איחסון קצר – עלית מציעה עכשיו קפה טורקי וקפה האג באריזות ואקום, המאפשרות חיי מדף ארוכים. 3.38 ש"ח לטורקי; 4.45 ש"ח קפה האג.

★ מה עושים אם המטבח קטן מימדים ואהבת המכשירים החשמלים אינה עומדת בקנה אחד עם הגודל הפיסי? סאניו מציעה לתלות את המיקרוגל מתחת לארון העליון. הדגם החדש, "מיקרו על", 622 ש"ח, יודע לבצע מה שאחיו הגדולים עושים, ואינו זקוק לשטח מדף יקר. בחנויות מוצרי חשמל.

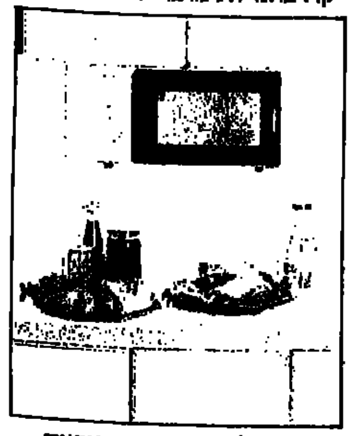

★ תשלובת דנשר המייבאת ומייצרת בארץ מוצרי קוסמטיקה וחומרי ניקוי, מרחיבה בימים אלה את סדרת מוצרי "פליר". המבוססים על מזון מלכות. עכשיו גם קרם לחות (10.90 ש"ח), מסיכה (9.90 ש"ח), ג'ל לפנים (8.90 ש"ח) וקרם לילה לעור יבש (13.90 ש"ח). בבתי המרקחת ובפרפומריות.

מיכל הולצמן

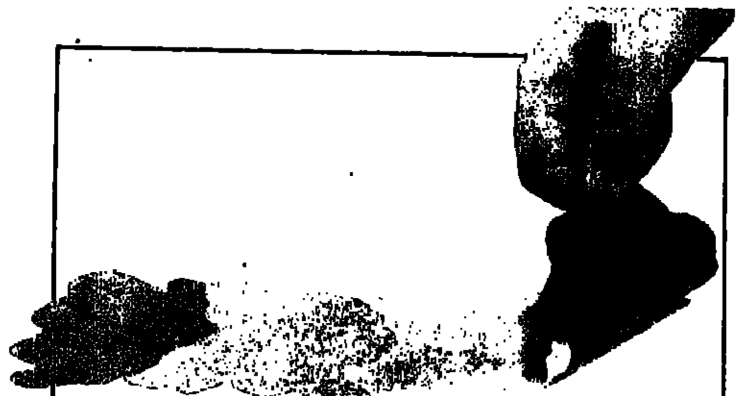

חדש!!!
גבס פלא
לילדים
אדיגון ©
גבס־פלא

עם חוברת הדרכה בעברית!
8 צבעים מרהיבים
לצביעה ויצירה
מתייבש ליריעה פלסטית
ניתן להסירה ולהעבירה

ניתן להשיג בחנויות המובחרות
למכשירי כתיבה וצעצועים

היבואן טכנומרק בע"מ
ת.ד. 35196 ת"א

רות קרייצר־רביב,
דיאטנית קלינית

דיאטה

יוצאים למלחמה בדליות

פעם היו לי רגליים חטובות ומשגעות, היום הן "פורחות", מלאות דליות – אמרה לי פעם אשה נאה בת 40, שנאלצה ללבוש שמלות ארוכות בגלל אותם ורידים בולטים. הכוונה לדליות הבולטות, מהן סובלים 5% מהגברים ו־20% מהנשים בגיל 25־55, בארצות המערב.

אם כי ישנם סוגים רבים של דליות נדון הפעם באותן דליות המופיעות סמוך לעור. במידה מסויימת ניתן לטפל בהן בעזרת תזונה ואורחות־חיים נכונים. הד־ליות הן כלי הדם הבולטים, שצבעם כהה, והנראים לעין בעיקר בכפות הרגליים, בקרסוליים ולעתים מא־חורי הברכיים.

כשל של השסתומים

אצל אנשים רבים נגרמות דליות ברגליים עקב כשל מיכני של ה"שסתומים" המצויים במערכת הוורידים. בדרך כלל מגיע הדם אל הוורידים לאחר ששיחרר את מטען המזון והחמצן שבו והוא בדרכו חוזה אל הלב. עם כל פעימת לב "עולה" הדם בכלי הדם, מהשטחיים שבהם אל העמוקים יותר, כאשר שסתומי הבקרה בהם נפתחים. כשהלב "נח", בין פעימה לפעימה, השסתומים נסגרים ומונעים את בריחת הדם אל כלי הדם השטחי־ים־חיצוניים.

ככל שגובר הלחץ על השסתומים – תיפקודם נפגם. ואז גורם הדם להתנפחות הוורידים ולאובדן גמישותם. הוורידים מקבלים צבע כהה ומתחילים לבלוט. במקרים חמורים יותר, הוורידים מסתבכים ומופיעות התנפחוי־ות בדפנותיהם. אמנם ניתוח, במקרים כאלה, עשוי לסייע אך אינו פותר את מקור הבעיה.

העובדה שבמשפחתך היו מקרים של דליות רגליים אינה אומרת שגם את תסבלי מכך, אלא אם לא תקפי־די על מספר כללי בריאות.

מה לאכול

מה אם כן ניתן לעשות להקלת המצב ואולי גם למניעת ההפרעה בעתיד. המפתח לתזונה הנכונה כגו־רם מקל, ואולי גם מונע, הוא במזונות עתירי סיבים תזונתיים ועתירי גורמים מזינים. למשל – פירות, יר־קות וגרעינים מלאים. להקפיד על תפריט דל שומן ועתיר בגורמים מזינים כמו יוגורט וחלב דלי שומן, דגים ובשר עוף (ללא עור). לדגים יש השפעה חיובית על הוורידים, במיוחד טונה (משומרת במים), סלומון, טול, קוד, מקרל.

בדגי הים מצויות, כידוע, החומצות השומניות "אומ־גה 3", שתרומתן רבה במניעת מחלות לב. חומצות שומניות אלה מצויות בעיקר בסרדינים, הרינג, מקרל ודג השמך.

יש להזהר במזונות התורמים להיווצרות הדליות, משום השפעתם על צמיגות הדם, תדירות היציאות, ותקינותה של מערכת העיכול. הכוונה לבשר אדום (אלא אם כן הוא רזה במיוחד), חלב מלא, גבינות עתי־רות שומן, מזון מטוגן, חמאה, גלידה, עוגות ושוקולד. לאוהבי הסלט נזכיר, כי זיתים ואבוקדו עשירים בשומן, הגם שהוא שומן חד־בלתי־רווי, אך יש לקחתו בחשבון בסך־כל השומנים שאוכלים.

להזיז את הרגליים

עמידה וישיבה ממושכים מגדילות את הסכנה להתפתחות דליות. הלחץ על ורידי הרגליים גדל פי חמישה כשהאדם עובר משכיבה לעמידה. אם עבודתך דורשת ישיבה מרובה, העבירי, במידת האפשר, פעילויות הדורשות עמידה – לשעות הבוקר או לשעות הערב. נצלי כל הזדמנות כדי ללכת, לעלות במדרגות במקום במעלית, להפעיל את רגלייך ככל האפשר. היעדר תנועה, עמידה וישיבה ממושכות, מגבירים את סכנת הדליות.

הפעילות והתנועה מקטינות את הסכנה. פעילות יום־יומית מעודדת את התפתחותם של אפיקי הנימים הלא־מפותחים, של אפיקי הוורידים הכלתי מפותחים וכן של נימים וורידים קטנים חדשים.

פעילות גופנית יומית מוגברת משפיעה לחיוב גם על הוורידים המקשרים, החשובים למחזור הדם בחלקי הגוף התחתון, והמחברים את הוורידים השטחיים אל מערכת הוורידים הפנימית.

השחיה היא תרגול מצויין. שכן השחיה מפעילה את הרגליים, הלב והריאות, ולחץ המים על ורידי הרגליים מהווה מעין משאבה לגפיים התחתונות.

ויטמנים ומינרלים

גם לתוספות תזונתיות מבוקרות יש השפעה. אולם נטילה אקראית של ויטמין או מינרל לא תשפיע על מחזור הדם, אם היא נעשית במסגרת של תפריט שכל־כולו אוכל מתועש וסינתטי, עתיר שומן ובלתי מאוזן מבחינה תזונתית. רשימת התוספות התזונתיות הבאות היא לשם השכלה בלבד. שכן בנושא זה חייבים להיוועץ באיש המקצוע המוסמך.

מי שרוצה לשפר את בריאות ורידיה צריכה לקחת ויטמינים B1, B2 B6, B12, E, C, D (לא למי שחשופה לשמש במידה מספקת, או אוכלת די דגים ופירות־ים). כך גם במינרלים. החשובים הם הורחן והאשלגן. מי ששותה הרבה קפה או אוכלת סוכרים, או נמצאת בתקופת הווסת, חייבת לקבל מנה גדולה יותר של מינרלים אלה. מזונות עשירים בורחן ובאשלגן הם בננות, תפוחי־אדמה, זרעי חמניה, הדרים וירקות ירוקי־עלים. מינרלים אחרים חשובים הם הסידן, המגנזיום, האבץ, הסודיום והכרום.

כל האמצעים שהזכרנו אינם תרופות־פלא והשפעתם אינה מיידית. הטיפול בדליות הרגליים הוא ממושך, ההשפעה איטית והריפוי אינו מובטח. אולם כדאי לנסות.

פחות מדי סיבים

במקרים רבים הזכרנו, במדור זה, את חשיבות הסיבים התזונתיים כגורמים המקטינים את חשיפתנו למחלות שונות. אך מתברר, כי עדיין אין אנו אוכלים סיבים במידה מספקת. מימצאי מחקר שפורסמו בארה"ב גילו, כי האמריקאי הממוצע מקבל במזונו רק 11 גרם סיבים במקום 25־35 ליום כפי שממליצים המומחים. מה הפתרון? לשלב בכל ארוחה כמה מהמזונות המכילים סיבים – ירקות, פירות, לחם מקמח מלא, גרעינים מלאים, קיטניות ופתיתי דגנים. ■

מילכה למדן

חבר מאותו כוכב

אורנה. פרפרים בבטן.

קודם כל תיאטרון

הנושא המרכזי שלנו הערב הוא תיאטרון. לא רק. היא מתעניינת גם בקולנוע. באמנויות אחרות, בפוליטיקה, בכתיבה, בתקליטים נדירים (על־פי עדותה, אחד התחביבים הכי לוהטים שלה הוא נבירה תכופה בחנויות של תקליטים).

אבל בעיקר זה התיאטרון: למדה משחק בכמה מסגרות בארץ, השתלמה במשחק ובבימוי במוסדות אחרים בחו"ל (את הפירוט נשאיר לה לשיחה בעל־פה הערב), השתתפה בתפקידים שונים בבמה וכמה הפקות – גם בבימוי, גם במשחק, גם בכתיבה ובעיבוד (למשל עיבוד הספר "קופסה שחורה" של עמוס עוז, בברכתו, למחזה שהועלה על הבמה הנסיונית של "צוותא") – ואפילו כשהיא כותבת סיפורים לילדים הרי התיאטרון נזכר שם כאחד ממקורות ההוויה האישית.

מתוך סיפורה "אהבה לא שמחה":

...כמו הרבה אנשים בגיל צעיר רציתי להיות שחקנית. היו לי חלומות על פרסום ותהילה. הייתי יושבת מול המראה, מנסה לחקות את כוכבי הטלוויזיה שהכרתי אז, וחלמתי על אהבה. כמו באגדות. על מנת להגשים את חלומי נרשמתי לחוג לדרמה מחוץ לעיר. זה היה בחודש אוקטובר. השעה היתה ארבע וחצי, האוטובוס דלג על פני הערים הקטנות בדרך לתל־אביב. הייתי נרגשת. פעולה ראשונה בחוג... כחמש בדיוק נכנס לחדר בחור גבוה עם חיוך מבויש. "שמי דוד, אתם יכולים לקרוא לי דודי". אחר־כך הוסיף: "בעצם, רצוי שתקראו לי דודי". התבוננתי בפניו, בגופו... הוא בחן את כולנו, אחר־כך שלף מחברת והחל לקרוא את השמות. בכל פעם שקרא שם נעץ באדם את עיניו התכולות ואמר "שלום".

תכננתי מהר איך אחייך. אענה גם אני שלום. כן, זה רעיון טוב. הוא ישים לב אלי... "יעל נאור" – מה? עניתי בקול ובכלל לא התכוונתי. הוא הישיר מבטו אלי ופני להטו. מיד השפלתי את עיני ויכולתי לשמוע את הדי הצחוק של עמיתי לחוג. גם הוא חייך... בסוף השעור הוא ניגש אלי ואמר: "לא נורא, יעל, קורה שמתבלבלים בפעם הראשונה, אבל אני חושב את מר־כשרת". "תודה", עניתי ושוב הרגשתי את הגל הרותח בפני. גל אחר הציף את הבטן שלי. בעצם, לא גל אחד אלא שלל של פרפרים...

מה קרה אחר־כך, האם הסיפור הוא אוטוביוגרפי ממש ובכלל – את כל מה שלא יודעים עליה תוכלו לשאול הערב, קוראי "סגנון", בזמן השידור החי של "חבר מאותו כוכב". בין כל שיחות הטלפון שלכם לתכנית הפתוחה, נשלב גם את זו של אורנה, רווקה נאה בת 26, שחלק נכבד מהתעניינותה נתון, כפי שכבר סיפרנו, לתיאטרון בצורותיו השונות.

מספר הטלפון הישיר, שלידו ימתינו לכם הערב אנשי "חבר מאותו כוכב" כבר מהשעה 21.00, (שעה לפני תחילת התכנית), הוא 03־266225, ואתם מוזמנים להתקשר ולמסור את פרטיכם האישיים.

להשתמע! ■

שחמט

באול הון

פעילות חורף

לקראת החורף נערכו המועדונים לפעילות רבה הן בליגות והן בתחרויות פנימיות.

[illegible] באר שבע, אלופת הליגה וגביע המדינה, שיא במספר הקבוצות בליגות לדרגותיהן: 21 קבוצות! בניהולו של [illegible] אליהו לבנט תיערך אליפות המועדון ופועל גם [illegible] לקידום הנוער וכן קורסים לילדים בכל הגילים.

[illegible] "ליסורי העתים", בניהולו של יוחנן אסק, 10 קבוצות בליגות. החלו תחרויות לבלתי מדורגים ומדורגים [illegible], לפי מד כושר, וחוגי נוער בהדרכת אמנים [illegible].

[illegible] "הפועל" ת"א (בניהולם של ש. גבעולי וז. [illegible]) 14 קבוצות בליגות. מתוכננת תחרות פתוחה [illegible] אליפות ת"א (שנה שלישית) ואליפות נוער.

[illegible] פעילות ענפה במועדון אס"א באוניברסיטת ת"א, [illegible] של א. בורשטיין. החלה תחרות אמנים (יהודה [illegible] כבר הפסיד לערן ליס). גם כאן פועל בי"ס [illegible], בהדרכת המאמנים מלקולם סיין ואהוד להב, [illegible] פעילות שבועית לנוער.

[illegible] "ראשל"צ, בניהולו של ש. פרידמן, 16 קבוצות בליגות. תחרויות בזק תכופות בסופי שבוע. בחנוכה ייערך [illegible] המסורתי.

★ ברהיטו: הקרב הסוער והמעניין ביותר באליפות [illegible] נישט בין שני הצעירים.

איוונצ'וק — [illegible]

1. פ־ו4 פ־ו6, 2. ג4 ה6, 3. פ־ג3 ר־ב4, 4. ו3 (מלאר־[illegible] נוקטים נוסח זה) ד5, 5. א3 ר־ה7 (עדיף [illegible] על הרץ מאשר ר:פ+), 6. ה4 ר:ה, 7. ו:ה4 ה5! [illegible] הרגלים), 8. ד5 (8. ר:ה5 מה:מה+ עם [illegible]) 9. פ־ו3 (9. ר־ה2 ר־ג5, 10. ר:מ מה־ח4+ [illegible]) ר־ג5, 10. ב4 ר־ו2+, 11. מ־ה2 ג5! (חיזוק [illegible] על ח3 יבוא ר־ד4), 12. פ־ב5 (או 12. ד:ג6 [illegible]) 13. פ:ד הד4, 14. ג7 מה־ו6!, 15. ג:ב8 צ:ב8 [illegible] מה־ו2+ עם פ־ה5X) א6, 13. מה־א4 [illegible] 14. מה:צ ר־ד4! (הפקרת פ־ב8 לשם התקפה), 15. [illegible] צ־א2 פ־ד7 ויתרון עמדתי במחיר הטיב) ג:ד4, [illegible] 0־0, 17. מ־ה1 מה־ח4+! (החלשת הגנת [illegible]) 18. ז3 מה־ו6, 19. ר־ו4 (כפוי, על צ־א2 יבוא [illegible]) 20. ר־ו2 (מה־ב3) ז5, 20. ג5 (לאפשר מה־ד6) [illegible] 21. מה־ד6 מה־ז7, 22. ר־ד3 פ־ה5, 23. מ־ד2 ו3! [illegible] האלכסון ח6־ג1), 24. מה־ה7 ז4!, 25. ר:ב5 [illegible] צא־ה1) פ־ו6 (לא מה־ח6+), 26. מ־ג2 מה־ה3, [illegible] מה־ג3+ ולשמור רק תיקו), 26. מה־ז5 ח6, [illegible] ד3!, 28. ר:ד3 (דרוש ה5! ואז פ:ה5), 29. [illegible] פ־ו6, 30. ר:ד3 מה־ב2+, 31. ר־ג2 מה־ד4+, [illegible] ולשמור רק תיקו) צ־ה8!, 29. ח3 צ־ה5, 30. [illegible] 31. ז:צ פ־ה5, 32. צא־ה1 מה־ו5+, 33. [illegible] 34. צ־ד1 מה־ה3! לבן נכנע, האיום ר־ו4 [illegible].

סיום מס' 154

לבן מקריב כלי, איך ימשיך?

■ [illegible]

בולים

אליעזר בן

בולי ישראל

זה עתה פירסם השרות הבולאי את מספר הבולים שנמכרו מההנפקה של 1986. במקום הראשון בולי "מועדים לשמחה", כ־2 מיליון עותקים, ובמקום שני ושלישי – בולי החגים הדרוזים והמוסלמים. אחריהם – בולי עופות, יום הזכרון לחללי צה"ל.

דיוקן קורבן של סטלין

בול עם דיוקנו של גיאולה לנגייל ראה אור בהונגריה במלאות 100 שנה להולדתו. לנגייל נולד ב־1888. ב־1930 נאלץ לברוח מהונגריה לברית"מ בגלל פעילותו הקומוניסטית. בברית"מ ערך עתונים מדעיים וכלכליים. ב־1937 נעצר בפקודת סטלין והוצא להורג ב־1941.

לוחם אנטי נאצי

בול חדש, שהונפק בקלדוניה החדשה, מציג את דיוקנו של העתונאי ז'אן מאריוטי (1901־1975), שהיה שבוי בידי הגרמנים, ברח והצטרף למחתרת האנטי נאצית בצרפת. מאריוטי חיבר פואמות "נוסטלגיות" ופרסומים נוספים. ערך הבול 73 פרנק. כן הונפק בול של 72 פרנק עם דיוקנו של עורך העתון היומי "צרפת־אוסטרליה" ג'י בארו (1870־1949). הוא נולד בפאריס ובגיל 5 הגיע לקלדוניה.

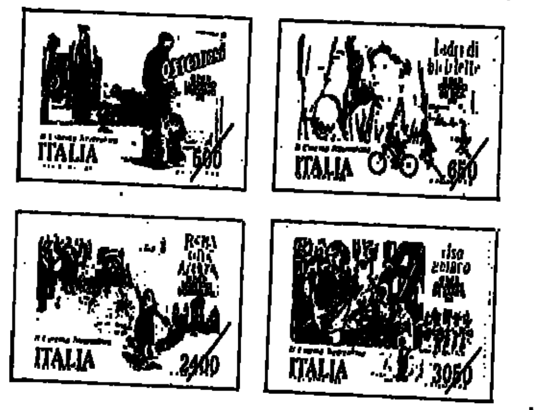

סרטים מפורסמים

סרטים של ארבעה במאים איטלקים נודעים מונצחים על בולים, בהם "גונבי האופניים" של ויטוריו דה סיקה, "רומא עיר הפרוזות" של רוברטו רוסליני, "האורז המר" של דה סנטיס וכן סרט של ויסקונטי. הבולים הם בערך 500, 650, 2400, ו־3050 לירטות. סרטים אלה, המתארים את חיי העוני באיטליה, נחשבים לנכסי צאן ברזל של הקולנוע האיטלקי לאחר מלחמת העולם השניה. ■

ברידג'

דוד בירמן

נשים בהגנה

נבחרת הנשים של דנמרק זכתה באולימפיאדה שנסתיימה בחודש אוקטובר בונציה, איטליה. היא גברה בשלב הגמר על נבחרת אנגליה. בשלב חצי הגמר התמודדה נבחרת אנגליה נגד נבחרת קנדה והשחקנית האנגליה הנודעת סנדרה לנדי נאלצה להיכנע להגנה טובה מאד של הקנדיות.

מחלק צפון, צפון – דרום פגיעים

	צפון	
	♠J ♥J85 ♦AQ10852 ♣K76	
מערב ♠K92 ♥107643 ♦KJ64 ♣3		**מזרח** ♠Q1076 ♥A92 ♦93 ♣J1054
	דרום ♠A8543 ♥KQ ♦7 ♣AQ982	

כך התנהלה ההכרזה:

צפון (ברונר)	מזרח (פול)	דרום (לנדי)	מערב (סימון)
1 ריאמונד	פאס	1 ספייד	פאס
2 ריאמונד	פאס	3 קלאב	פאס
3 ריאמונד	פאס	3 ללא שליט	פאס
פאס	פאס		

היציאה היתה ב־4 הארט. מזרח זכתה באלוף והבחינה בנפילה של המלכה מידה של לנדי. היא חששה שסידרת הדיאמונד תביא הרבה לקיחות ולכן שיחקה בלקיחה השניה את המלכה ספייד. הכרוז זכתה באלוף ושיחקה ארבע פעמים קלאב. מזרח זכתה ושיחקה ספייד ומערב לקחה שתי לקיחות בסידרה ב־9 ובמלך.

זה היה המצב שנוצר:

	צפון	
	♠— ♥J8 ♦AQ10 ♣—	
מערב ♠— ♥107 ♦KJ6 ♣—		**מזרח** ♠10 ♥92 ♦93 ♣—
	דרום ♠85 ♥K ♦7 ♣8	

סימון (במערב) חזרה עתה בדיאמונד, שהביא לתוצאות אפקטיביות מאד ומנע קומוניקציה מהכרוז. הכרוז עקפה את המלכה, משכה את האלוף דיאמונד (עליו השליכה קלאב) אך נאלצה למסור את הספייד האחרון מידה.

הגנה מצויינת של הקנדיות, שהיו הזהירות שהפילו את החוזה של 3 ללא שליט שאותו שיחקו בכל המפגשים בחצי הגמר.

נשים לב, שאם מזרח ממשיכה בהארט, הכרוז תבצע בקלות את החוזה בעזרת ארבע לקיחות קלאב, שתיים בדיאמונד, שתיים בהארט ואחת בספייד. ■

על כנפי נשרים

על כנפי נשרים

ראש העין בירת העדה התימנית

"קיבלנו מהורינו תרבות עשירה, שבעבר לא זכתה להכרת המימסד התרבותי בארץ. אפילו חלק מהדור הצעיר שלנו התכחש אליה בעבר. הדור הנוכחי חוזר ומכיר בחשיבות מורשת אבות, ואני שמח שזה קורה עכשיו - כשעוד יש מי שיעביר את המסורת בצורתה המקורית מכלי ראשון," אומר יגאל יוסף, ראש מועצת ראש העין

מאת פנחס שמיר

מרכז מורשת יהדות תימן

באופן פרדוקסלי, מה שנחשב שנים רבות כבעיה חברתית הפך היום לאוצר שמור לבעליו: צעירי העדה התימנית ניסו במשך שנים רבות להיטמע בכור ההיתוך הישראלי, וויתרו במידה רבה על המורשת התימנית. תהליך זה היה איטי יותר בראש העין – כנראה בשל בידודה היחסי שמנע השפעות של עדות אחרות, בדומה לבידודה של גולת יהדות תימן כולה במשך הדורות.

שנים רבות סבלה ראש העין מהגירה שלילית של צעירים, שעזבו לערים אחרות בעיקר מסיבות של דיור, פרנסה וחינוך הילדים. תהליך זה השתנה בשנים האחרונות, והיום התנועה היא בכיוון הפוך – אל ראש העין – המציעה לתושביה נוסחה חדשה לחיי תרבות, חברה וחינוך הילדים, שקשה למצאה במקומות אחרים. מצד אחד – חיים מודרניים, שבמוקדם שלהם עומדת מערכת חינוך מהטובות בארץ: 90 אחוזי הצלחה בבחינות הבגרות במגמות העיוניות, והישגים ברמת הממוצע הארצי ומעלה, בתוכנית מדידה חינוכית לכיתות ד'–ה' הם דוגמה להצלחתה. מצד שני – התפתחה בראש העין מערכת חינוכית־מסורתית ברוח יהדות תימן. מערכות אלה משלימות זו את זו באופן היכול לעורר קינאה אצל הורים רבים.

> **אעלה בתמ"ר**
>
> מעטים מבני הדור הצעיר יודעים שהעלייה הגדולה של יהודי תימן, שנעשתה מטעמים ציוניים, החלה בשנת 1881 – שנה לפני הביל"ויים, ובמספרים גדולים בהרבה משל הביל"ויים. עליה זו, שהתגברה בשנת 1882 – תרמ"ב – נקראת בשיכול אותיות – "אעלה בתמ"ר". גלי עליה היו גם בתחילת המאה וערב שתי מלחמות העולם – עליה ציונית לכל דבר, במקביל לעליית יוצאי ארצות אירופה.
>
> קהילה ציונית זו של יהודי תימן, העשירה בתורה ורוח, לא קיבלה ביטוי מספיק בתוכנית הלימודים הכללית בבתי הספר בישראל, אלא כזרם יהודי חשוב ובעל ייחוד ודרך משלו. לכל היותר זכתה ביחס של חיבה כעדה אקזוטית קטנה. דבר זה טעון שינוי יסודי וממוסד, ובראש העין מקווים לתרום לכך באמצעות מרכז מורשת יהדות תימן ופעולות נוספות.

"אני מאמין כי הסינתזה בין המורשת התימנית –שהיא בעבורנו מזון לרוח ולנפש – לבין ההתפתחות הטכנולוגית – מזון הגוף – היא הנוסחה שאליה יש לחתור," אומר יגאל יוסף, "הנוסחה הנכונה לקידמה. ואנו מקפידים לחנך את הדור הצעיר לאור שתי הגישות גם יחד."

מוסד "התמרי" (החדר התימני) פורח מחדש בראש העין. מאות ילדים חוזרים מבית הספר הממלכתי, ולאחר הפסקה קצרה הולכים ללמוד תורה ותלמוד אצל "המורי", פעמיים־שלוש בשבוע, ולעתים בכל יום. לא קשה לתאר את גאוותם של הורים לילד בן 5 (נו טובה), העולה לתורה בשבת וקורא שישי ותרגום אונקלוס בארמית, ואין זה מפתיע שהם רוצים לשמר מסורת יפה זו. מה גם שמתברר שמסורת זו משתלבת בתיאוריות החדישות בחינוך, הגורסות שאפשר וכדאי ללמד קריאה ושפות בגיל צעיר מאוד.

"הלימוד המוקדם מפתח מיומנויות ומעצב ילדים פקחים ובקיאים בתורה," אומר יגאל יוסף, "אך אני מצפה מילדי ליותר מכך. הייתי רוצה שבצד הלמידה, ההשכלה וההתפתחות, ידעו לשמר ולהעביר לילדיהם גם את התרבות. ואיני מתכוון לסממנים חיצוניים של פולקלור או היתלות במנהגי חג זה או אחר," הוא מדגיש, "אלא לקיום המסורת מתוך הכרה עמוקה.

"קיבלנו מהורינו תרבות עשירה, שבעבר לא זכתה להכרת המימסד התרבותי בארץ. אפילו חלק מהדור הצעיר שלנו התכחש אליה. הדור הנוכחי חוזר ומכיר בחשיבות מורשת אבות, ואני שמח שזה קורה עכשיו – כשעוד יש מי שיעביר את המסורת בצורתה המקורית, מכלי ראשון.

"אומנם אנו עושים למען ילדינו בראש העין עצמה," מוסיף יגאל יוסף, "אבל הייתי רוצה שגם מערכת החינוך הממלכתית תערוך תוכניות לימודים שתצגנה את ייחודה ויופיה של יהדות תימן."

פנים מודרניים לישוב

פעילות פנאי

כלים חדשים למורשת עתיקה

בראש העין הוקם מרכז מורשת יהדות תימן – מוזיאון שבין כתליו נערכות גם סדנאות עבודה לילדים ונוער. במוזיאון, שבראשו עומד משה עובד, מוצגים פריטים שנאספו מתושבי ראש העין, ובהם כתבי יד עתיקים, נרתיקים לספר תורה, טאבון – תנור אפייה, מסחני (מעין מערבל), כדי חרס, מגשים, חלקי

[illegible] לדור העתיד

עדי העבר במוזיאון

לבוש, ודיוואן (סלון תימני) המוצג שם בשלמותו. מעניינים במיוחד הם כתבי קודש מכל רחבי העולם שהגיעו לתימן ב־150 השנים האחרונות, על ידי שליחים מארץ ישראל, וביניהם ספרים מורשה, לבוב, טלין, וילנה וכדומה.

נקודות המשיכה העיקריות הן פינות הלימוד והיצירה בנושא יהדות תימן. המבקר מגיע למוזיאון לשיעור קצר או ליום עבודה בן 4–5 שעות, ובמסגרת זו הוא מטופע אל ההסטוריה העשירה של יהדות תימן, שעל פי המסורת העממית ראשיתה בימי מלכת שבא ולאחר מכן בימי חורבן בית ראשון ושני. אסמכתא

> סיפור מרתק בנושא כתבי הקודש שהגיעו מאירופה מאגד תרבות עם תרבות ומאחד את השתיים בישראל: כשהגיעו ספרי תפילה מפולין לתימן היתה כותרת אחת התפילות שעסקת באזכרת נשמות – "יאר צייט" ("יום השנה" באידיש). ישבו חכמי הקהילה בתימן וניסו לחבין את פרוש המלים. בסופו של דיון הסיקו שיש כאן שיבוש של המלים "יאיר זית", המכוונות לנר הנשמת העשוי משמן זית. רק כשהגיעו יהודי תימן ארצה, ופגשו את יהודי פולין, למדו את פרוש המלים הנכון.

מסוימת לכך אנו מוצאים בעובדה שלעדה התימנית שלושה לוחות שנה עבריים – האחד מונה את הזמן ככל עדות ישראל – מבריאת העולם. השניים האחרים – מונים מניין מיוחד – האחד לחורבן בית ראשון והשני לחורבן בית שני. העדות הקדומה ביותר לשהיית יהודים בתימן נתגלתה על ידי החוקר הבריטי ד"ר וולטר מילר. בשנת 1970 חשף החוקר בכפר בית אל תאדר, סמוך לצנעא, אבן, ועליה חריטה המונה חלק ממשמרות הכהונה של בית המקדש בירושלים, שגלו כנראה לעיר הנעם הסמוכה. עדות אחרת, מימי בית שני – היא האגדה על עזרא הסופר שפנה ליהודי תימן בבקשה שיעלו לארץ, והם סרבו.

פינות העבודה במוזיאון מחולקות לעשרים נושאים ראשיים, ובהם השפעת יהדות בבל על יהודי תימן, גזירת היתומים, ההסטוריה של העליות מתימן והתיישבות בארץ ישראל.

צדדים ידועים במורשת התימנית נוגעים לחיי המשפחה והקהילה, והם נשמרים ומתחדשים גם בדור הצעיר, לדוגמה – שירת הגברים בשבת חתן, שירת הנשים בשבת כלה, ושבעת ימי טכס החינה לקראת החתונה, המושכים אורחים רבים, לאו דווקא תימנים. המסורת התימנית נתפסת כעתיקה ביותר, והיא מקובלת על רבים כמסורת היהודי מימי קדם. אפילו המוסיקה היהודית התימנית שונה מכל הזרמים הסובבים אותה, עד כי החוקרים אינם מסווגים אותה כחלק מהמוסיקה היהודית המזרחית.

ויעיד הכשרון האמנותי של בני העדה התימנית, ויעיד עליו המספר הגדול של זמרים תימנים, מוצא ביטוי גם אצל הנוער והילדים. מכאן חשיבותו הגדולה של המרכז לאמנויות שהוקם בראש העין ללימודי מוסיקה ולימוד אמנויות פלסטיות וציור. תזמורת המנדולינות של ראש העין, המונה 120 נגניות, היתה לשם דבר בארץ ובארצות רבות אליהן יצאו למסעות מוסיקליים. בישוב מתקיימות תערוכות ציור של אמנים צעירים הממשיכים את מסורת עבודת הצורפות האמנותית שהיתה מקצוע יהודי מוכר בתימן, ואת עבודת הרקמה המיוחדת של נשות תימן.

דור חדש בבית שורשי

הפן המודרני של הפעילות החינוכית בראש העין כולל תוכניות תיגבור מגוונות, בהן מערך לאיבחון ואיתור תלמידים מחוננים, הנשלחים ללימודי העשרה באוניברסיטת ת"א ובבית ברל, ותוכניות להשכלת מבוגרים, כלימודי ערב מקצועיים, האוניברסיטה הפתוחה, ותוכנית תהיל"ה תיכונית למבוגרים. בני הישוב, שבהם בעלי מקצועות חופשיים רבים

>
>
> "אדם בלי עבר – אין לו עתיד. שילוב נכון של ערכי רוח ותרבות שורשיים ויקרים, עם טכנולוגיה מפותחת וקידמה מדעית, הם הכוח המניע של החברה בה אני רוצה לחיות."
>
> יגאל יוסף, ראש מועצת ראש העין מדצמבר 1983, ועוסק בפעילות ציבורית זה שנים רבות. יליד 1949, יוצא יחידה נבחרת בצה"ל, בוגר סמינר למורים, נשוי לדינה ואב לארבעה.
>
> מיד עם שחרורו מצה"ל, החל יגאל יוסף בפעילות קהילתית לטובת ראש העין, כיוזר האגות הצעירים וכנציג התושבים בצוות ההיגוי של הישוב. כמים שקטים החודרים עמוק חולל מהפכה תפיסתית בישוב, ברוח החזון והאמונה, ובכוח הקידמה והתיכנון שהכניס לראש העין.

כמהנדסים, רופאים ועורכי דין, מוטבעים כולם במורשת ראש העין. גם אלה מביניהם שיצאו לחפש את מזלם במקומות אחרים, מחפשים דרך לשוב הביתה. לאחרונה מבצעת המועצה המקומית תוכניות שונות שיאפשרו לדור הצעיר להישאר ביישוב, ולאלה שעזבו – לחזור.

"רצונם של הצעירים לחיות כאן הוא כח חזק," אומר ראש המועצת, "שאישור 4,000 יחידות דיור לבנייה כבר גרם לשינויים ביישוב. עד שנת 1991 צפוי איכלוס של 1,500 יחידות דיור ראשונות."

תחושת הלוקאל־פטריוטיזם, שנעשתה כח תזקה בעיירות הפיתוח, מקבלת בראש העין משנה תוקף משום האופי התימני ההומוגני של הישוב. ההנהגה הצעירה, משוחררת מתסביכי נחיתות של "עולים חדשים", מנסה ומצליחה לבנות כלים שישלבו התפתחות אישית עם שמירה על המורשת התרבותית, והופכת את ראש העין לראש חץ של הדשנות תרבותית ולעיר הבירה של העדה התימנית, בשיתוף אוכלוסיות הטרוגניות.

© מוגש ע"י אורטל, חוברות מיוחדות במעריב -- טל' 03-5103858/9

טרגדיה אישית כפול 611

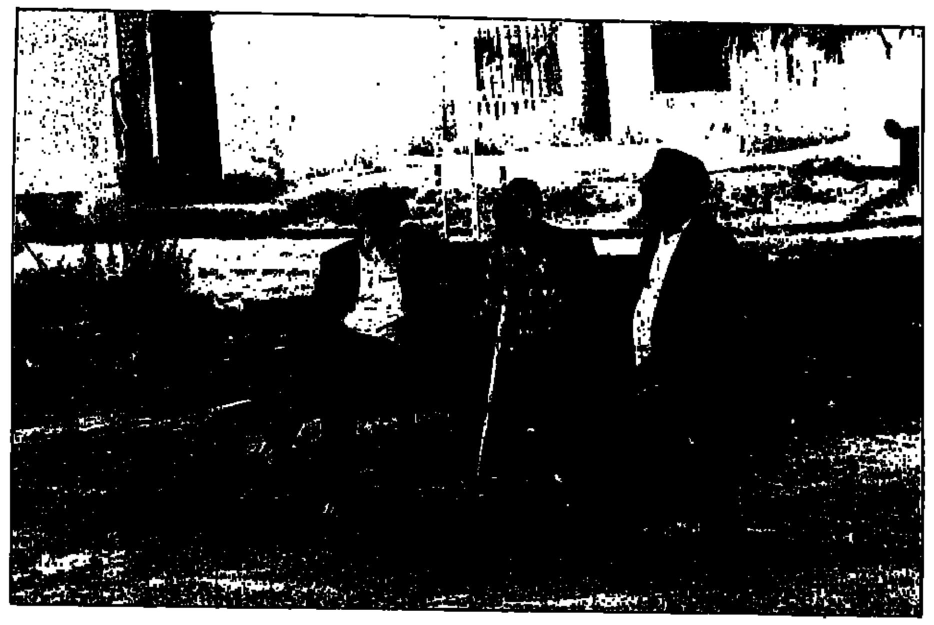

טרגדיה אישית המוכפלת אצל מאות משפחות נרטה להפוך לידיעה עיתונאית שקשה להתייחס אליה באופן רגשי. כדי להבין את גלי ההתעוררות של התיפוש אחר ילדי תימן האבודים, צריך לזכור שמדובר בצרה של הרבה יחידים, שיש בינינו אנשים שכל חייהם, עשרות שנים, מוכתבים על ידי המעברים בין חרדה ותקוות לגילוי ילדיהם ואחיהם שנעלמו.

יגאל יוסף היה בן ארבע כשראה את השוטר ואת האחות דוחפים את אימו מחוץ לבית החולים רמב"ם בחיפה. לא די בכך שהודיעו לה על פטירה כביכול של בתה התינוקת – אפילו כבוד מינימלי כאדם לא קיבלה.

הבכי התעמעם במשך השנים, עד שלקראת בת המצווה של הילדה הנעלמת, 12 שנים אחר כן, התבשרה המשפחה כי הילדה זכתה בתוכנית חסכון לדיור. יגאל בן ה־16 הסתיר את המכתב מהוריו, אך כל עצמת הרגשות הקשים עלתה בו שוב – מה יותר ברור מכך שאחותו חיה, מאשר העובדה שהמדינה לא מכירה במותה. הסימנים אצל משפחת יוסף התרבו והלכו: צו גיוס ראשון, שני ושלישי, אצל משפחות אחרות – הודעות לבוחר ושלל הודעות רשמיות הנשלחות בדרך כלל לאדם חי, או על כל פנים – כזה שמותו לא נרשם בשום קובץ רישמי, ולא הוצאה תעודת פטירה.

ועדת בהלול־מינקובסקי שפעלה בשנים 67–68 בדקה 342 מקרים של ילדים שנעלמו, בעיקר בין השנים 1948–1950 (בודדים נעלמו עד שנת 1953).

דב לוויטן, חוקר מאוניברסיטת בר־אילן, פרסם בשנת 1983 עבודה מדעית על יהודי תימן. לוויטן מדבר במחקרו על 269 מקרים נוספים של ילדים נעלמים, ובסך הכל – 611 מקרים. לטענתו, ליקויים בעבודת הוועדה הם הסיבה לפער הגדול בין המספרים שהוא מציג לבין המספרים שבהם נקבה הוועדה.

בשנת 1985, בעקבות סדרת כתבות בעתונים, קמה ועדה ציבורית שבה חברים הרב רצון ערוסי, אברהם בדיחי סגן ראש מועצת קרית אונו, שמריה הלל ממושב ברקת, דב לוויטן מבר־אילן, טוב צדוק, ובראש הוועדה – יגאל יוסף, ראש מועצת ראש העין. לאחר מספר הופעות של נציגי הוועדה הציבורית בפני ועדת הפנים של הכנסת, המליצה זו חד־משמעית על הקמת ועדת חקירה נוספת לבדיקת היעלמותם של ילדי תימן. ראש הממשלה, יצחק שמיר, הודיע על הקמת ועדת חקירה בין משרדית הנמצאת עתה בשלבי התארגנות.

לנפשות הפועלות יש כוונות ומטרות שונות בהעלאת הנושא הכאוב, אך מה שברור לכולם הוא, שאין אפשרות להשאיר פצע פתוח ללא טיפול. משפחות רבות חיות את הנושא מחדש אפילו נגד רצונן – צווי גיוס לנעלמים, הודעות לבוחר, הודעות ממס הכנסה וכדומה. אם קיימת אפשרות להוכיח שחלק מהילדים נפטר – עדיף שתהיה על כך הודעה רשמית למשפחות ולכל הגופים הנוגעים בדבר, כדי שיפסקו סבל אי הוודאות, והתזכורות המתחדשות אחת לכמה שנים.

שלמה תנעמי – התחנה הנוכחית
מועצת פועלי הרצליה

מאת נורית גרינדלינגר

בעיצומם של ימי אוגוסט החמים השנה, היו שערי בניין מועצת פועלי הרצליה נעולים ומסוגרים. מי שטרח ובדק יכול היה למצוא את עובדי המועצה עסוקים בצביעה ובתיקונים של מעונות נעמ"ת בעיר, בשלושה ימים של שמחת יצירה, שדחקה את מקומה של לאות הקיץ. על כל אלה ניצחו בהתלהבות מדבקת מזכיר המועצה, שלמה תנעמי, ומזכירת נעמ"ת שושנה פיסק.

פרק א': תימן

בן 16 היה שלמה תנעמי כשנלקח מבין הנערים שהסתופפו קודם לעלייה לארץ ישראל במחנה מעבר סמוך לעדן שבתימן, והוסמך להיות לעוזר הצוות הרפואי ששהה במקום. תחילה עבד כחובש, אחר־כך כאח, ועד מהרה כמנהל המרפאה. חמש שנים ניהל את בית החולים בן 50 המיטות, מרפאה, וצוות רפואי שכלל 2 רופאים ו־6 אחיות שנשלחו מהארץ, ועשה בו חייל. כל אותם ימים היה צופה בנשרים הממריאים ונושאים על כנפיהם את אחיו התימנים לארץ הקודש. המלאכה היתה מרובה ולא יכול היה להפקירה בידי אחר, ושנב גם לא נמנה עם הנערים שעלייתם הותרה, שכן בינתיים בגר והיה לאיש צעיר. (הבריטים אסרו את עלייתם של אלה הראויים לשרת בצבא, כדי להקשות על מדינת ישראל בראשית דרכה). כאשר בא תורו, ניסה תנעמי להידחק בין הנערים הממתינים לרגלי כבש המטוס אלא שעינו הבוחנת של הסרג'נט הבריטי צדה אותו. חמש שנים ארוכות אחר־כך הוכתר נסיונו השני לעלות על מטוס הקונסטליישן בהצלחה, הודות לשליח הג'וינט שיעץ לו לגלח היטב את שפמו והתימת זקנו, ולהיבלע בין הנערים.

פליטי תימן במחנה "חאשד" בעדן, 1944.
(במרכז התמונה: שלמה תנעמי)

פרק ב': ארץ ישראל

"מספרים שאתה יודע עברית..." פנה נציג הסוכנות אל שלמה תנעמי בחספוס צברי אופייני כשהעיר אותו ב־6:00 בבוקר, בעיצומו של חורף, ימים אחדים לאחר הגיעו לעתלית. "בוא לעבוד, תרשום את כל העולים במחנה." זו היתה ההתחלה שהטילה את תנעמי עד מהרה למרכז העניינים; כעבור זמן קצר הועבר למחנה עולים יוצאי תימן בעין שמר, ומונה אחראי על מדור הקליטה מטעם הסוכנות. שנה ארוכה היה בתפקידו זה כתובת לכל עולה בכל בעיה, וכידוע, כאלה היו אז למכביר: ועלה על כולן – אסון התמוטטות המבנים במחנה עקב עומס השלג שהצטבר עליהם, בחורף 1950, שתבע קורבנות בנפש.

ב־1950 מחליט תנעמי להצטרף אל אמו ואחיותיו בהרצליה. "תשע שנים הייתי דוור בהרצליה," מספר תנעמי. "היתה זו הזדמנות נפלאה לפגוש ולהכיר את תושבי העיר, ביניהם עולים רבים מפולין ורומניה. ושלוש פעמים בשבוע הייתי נוסע בתום יום העבודה לתל־אביב ולומד כלכלה בבית־הספר של פועלי ההסתדרות, ושב, לעתים ברגל, לביתי בהרצליה." בערבים הפנויים התנדב לארגן את הפעילות החברתית בשכונת מגורים, פעילות שהתרכזה בבית האריזה, שהפך ברבות הימים למרכז קהילתי. הודות למעורבותו בחיי הקהילה ולכושר המנהיגות שגילה, נבחר תנעמי עד מהרה ליו"ר ועד השכונה. בינתיים המשיך לעבוד בסניף הדואר המקומי כאיש טלקס, ומאוחר יותר כפקיד בנק הדואר, ונבחר להיות יו"ר ועד עובדי הדואר של הרצליה. עסקנותו הציבורית בשכונה ובסניף מפא"י, הובילה אותו לימים לשרת במועצת הפועלים: מ־1964 היה מזכיר אגודת פועלי הבניין, בתקופה שבה היו רשומים למעלה מ־ 1,600 פועלי בניין, חברי הסתדרות, בהרצליה בלבד. בשנת 1981 נבחר למזכיר מועצת פועלי הרצליה.

תקופת כהונתו של תנעמי הצטיינה עד כה בשקט תעשייתי היכול לשמש דוגמה ומופת לסקטורים תעשייתיים רבים ברחבי המדינה, וכן בפעילות חברתית־תרבותית אינטנסיבית בבניין המועצה ובסניפיה. "המאבקים הפוליטיים כיום הם קשים," אומר תנעמי, "על אף זאת – אני משתדל לתת ביטוי לנושא הציבורי יותר מאשר לנושא הפוליטי, משום שאני חש עצמי כמשרת את כלל תושבי הרצליה." גישתו הפתוחה והעניינית מסייעת ליחסים של שיתוף פעולה בין העירייה למועצת הפועלים, והניבה את תכנון פרוייקט "היכל התרבות ע"ש בן גוריון", הנמצא בימים אלה בהילוך גבוה – גולת הכותרת של תרומת מועצת הפועלים לכלל תושבי הרצליה.

© מוגש ע"י ארטל, חברות מיוחדות במעריב – טל' 03-5103858/9

קהילת התימנים בירושלים

"העליה הראשונה" של התימנים

[...]אות שנים היתה ירושלים [...]צן שואבת ליהודי תימן – [...]ליה עלו ובה חיו ופעלו. [...]שבי העיר הכירו בחשיבות העדה התימנית לעיר, וכבר [...]שנות השישים – קראו [...]שבעה מרחובות ירושלים [...]ל שם גדולי העדה התימנית ורבניה

[מ]את פנחס שמיר

התעוררות הציונית של יהודי העולם לא פסחה על יהודי תימן. בשנים תרמ"ב – תרמ"ג (1882), [...] עליית הביליויים ולפניה, עלו [...] שלוש מאות משפחות שפנו היישר [ל]התיישבות בירושלים. לא קשה [...] ממספר כה גדול של עולים [...], בעיקר על רקע מספרם [...] של הביליויים והחשיבות [ה]היסטורית שנוהג לייחס לכל אחת [...] הקבוצות. נקודה מעניינת נוספת [...] לעליית א – מקבוצת המשפחות [...] יצאו בעלי המלאכה, הבנאים [...] המקצועיים הראשונים [...] – ותרמו את תבונת הכפיים [...] של בני העדה לציונות המודרנית.

[...] של מסורת וקידמה מאפיין גם [...] גישתם של התימנים לנושא [ה]השכלה. תפילתם ואורחותיהם [ה]יהודיים הביאו להקמת 'תלמודי [תורה]', שבהם למדו הילדים את פרשת [...] מקרא, תרגום אונקלוס ותפסיר [...] ערבי של רס"ג – והכל במבטא [...] המסורתי; יחד עם זאת, ובשונה [...] דתיות אחרות – למדו [ה]תלמידים גם לימודי חול, על פי תוכנית [...] בתיאום בין ועד העדה [ה]תימנית לבין המורים. בשעות הבוקר [...] התלמידים חשבון, נביאים, משנה, [...], אנגלית, עברית, כתיבת הארץ [...], ואחר הצהריים למדו לימודי [...] עד תפילת ערבית. גישה זו נובעת [...] מסיבות שונות, ובעיקר מתוך [...] הרווחת בעדה התימנית שאדם [...] להתפרנס מיגיע כפיו ולא לעשות את התורה קרדום לחפור בו. בסקר [...] בשנת 1936 על המצב הסוציאלי [...] של ילדי העדות בירושלים, [...] כי כל הבנים ורוב הבנות של העדה [ה]תימנית למדו בבית־ספר עממי ונבוה, [...] האלפאבתים לא נמצא ולו [...] אחד. הארס התימני בחינוך בוטל [...] קום המדינה, אף שהיתה הסכמה [...] של שר החינוך דינור להמשך [...], משום שהיו חסרים ילדים [...] הכיתות.

בכל הדורות, לא נפקד מקומם [ש]ל תלמידי חכמים מבני העדה התימנית [ב]כל היישובים בארץ, אך הם אינם [...] במבטא התימני, ויש המצרים על [...] גם אם הם גדולים בתורה – בבואם [...] ברבנות בקהילה התימנית צצות [...] לעתים בעיות, משום שאין הם [...] לעלות לתורה ולקרוא בנוסח התימני.

בשנת 1908 פרשו התימנים מן הכולל של העדה הספרדית, והקימו כולל תימני עצמאי, ובשנת 1925 נקרא עו"ד משה קהתי לארגן את העדה ומוסדותיה. בהתייעצות עם נכבדי העדה ורבניה התקין קהתי תקנות לעדה, שנרשמו במשרד מנהל המחוז, ועל פיהן נערכו בחירות לוועד העדה. קהתי עצמו נבחר לנשיא העדה וכיהן בהתנדבות בתפקיד זה כ־40 שנה. בהנהגת עו"ד קהתי השתתפה העדה גם בפעילות ציבורית ולאומית, בוועד הלאומי, יסוד בית המשפט העברי וכדומה. על מפעלים אלה ואחרים זכה עו"ד קהתי בתואר יקיר ירושלים בשנת 1974, כשבעקבותיו הלכו הגב' צביה יפת, שזכתה בתואר בשנת 1976, הרב יוסף שלום צדוק – יקיר ירושלים לשנת 1982 והרב אברהם שמעוני – יקיר ירושלים לשנת 1986.

עם פרישתו של עו"ד קהתי מתפקידו, בשנת 1973, נבחר ועד חדש שבהרכבו יושבים: הרב יוסף קאפח – נשיא העדה; מר ציון גרמי – יו"ר הוועד הכללי, המכהן כיום גם כסמנכ"ל משרד הדתות; מר אליהו שאול – סגן יו"ר הוועד הכללי; מר גבריאל רצאבי סגן יו"ר הוועד הכללי; הרב יוסף קלזן – חבר; הרב יוסף שרעבי – חבר; הרב דוד טלן – חבר; מר יהודה כהן – חבר; מר אפרים פרחי – חבר; מר יששכר חראזי – חבר; מר ציון בדיחי – חבר; מר שמעון עוזרי – חבר; מר יוסף ימיני – חבר; מר שלום קאפח – חבר; מר יגאל בן־שלום – חבר; מר אברהם ידעי – חבר; מר יוסף כץ – חבר; מר מאיר נבו – חבר; רבנים ואישי ציבור נבחרו כסגנים וחברי ועד בתפקידים שונים. ליד הוועד הכללי פועלות שבע ועדות משנה ובהן ועדה רוחנית, ועדת כספים, נכסים, ועדה סוציאלית, חינוך ותרבות, גמ"ח וועדת בית עלמין.

ציון גרמי

נקבעו תקנות חדשות שיענו על צורכי הזמן, והוגדרו מחדש שטחי פעולה בהם עוסק הוועד. בשנת 1985, לדוגמה, סייע הוועד לתלמידי ישיבות, לסטודנטים ולבתי כנסת. כך גם תמכה העדה בתלמידים בחוגי תשב"ר ובחוגים ללימוד השירה התימנית. הוועד טיפל באחזקת בית העלמין של העדה, השתתף בפעולות תרבות וחינוך ותרם רבות לגמילות חסדים.

אחת מפעולותיו היפות של הוועד היא עידוד לפתיחה מחדש של תלמודי תורה בנוסח התימני, הקולטים בשעות אחר הצהריים ילדים בגילאי 4–12. התלמידים לומדים בחינם, ושכר המורים משולם מקופת הוועד. משרד החינוך אינו תומך בתלמודי תורה, אך ההיענות הגדולה של הציבור מעידה על חשיבותם גם בעיני כלל הציבור התימני, ומשתלבת במגמה הבולטת של חזרה למקורות.

עוד בשנתו הראשונה, מאז חילופי הגברי שחלו בהנהלת הוועד הכללי לקהילת התימנים בירושלים, בשנת תשל"ג (1973), החליט הוועד הנוכחי על הקמת "בית מורשת תימן". לאחר אישור, שופץ בית ההקדש של יחיא הגבי ז"ל בשכונת נחלת ציון, והוא מיועד להיות מרכז חברתי־תרבותי של העדה התימנית בירושלים ובארץ.

כדי לעודד צעירים ואנשי מחקר לעסוק בחקר יהדות תימן לתועלתם ולתועלת הדורות הבאים, הגיע הוועד להסכם עם מכון בן צבי לחקר קהילות ישראל בארצות המזרח על הקמת מרכז משותף, שיעסוק בחקר יהדות תימן, בניהול משותף לוועד יהדות תימן ולמכון בן צבי.

"ייחודה של העדה התימנית," אומר הרב קאפח, "אינו במנהג זה או אחר. כל פרט שאתה מודד אותו איננו עקרוני – אך המכלול של שמירת מנהגינו, הוא הגורם להתרוממות הרוח ולעונג. שמירת השורשים ה'תימניים' היא נדבך נוסף באורחות חיינו ובזהותנו העצמית."

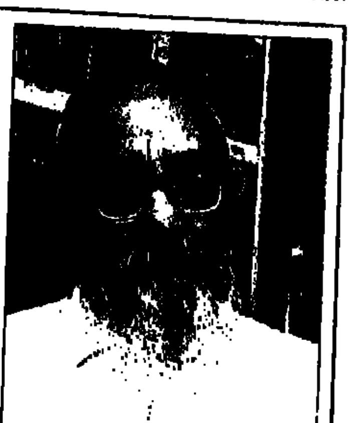

הרב יוסף קאפח, גדול החוקרים התורניים ביהדות תימן

הרב רבי יוסף קאפח דשליטא נולד בצנעה, בירת תימן, ביום י"ב בכסלו, תרע"ח. בהיותו בן שנה התייתם מאביו, רבי דוד, ועבר להשתכן בביתו של סבו, מארי יחיא קאפח, מייסד תנועת הדרדעים (דורדע). בספרייתו של הסבא הגדול ובהדרכתו, התוודע לראשונה אל שרידים של כתבי יד עתיקים אותם כינס הסבא, ולימים תרגם אותם תנכך מערבית לעברית. בשנת תרצ"ג (1933) עלה ארצה ושקד על לימודים תורניים בישיבת "מרכז הרב", בנשיאותו של מרן הגאון ראיה קוק זצ"ל, שעמד בקשרי מכתבים עם הסב.

בשנת תש"י (1950) התמנה כחבר בית הדין הרבני האזורי בתל־אביב, וכעבור שנה הועבר לבית הדין האיזורי בירושלים, וכמה שנים לאחר מכן נבחר כחבר בית הדין הרבני הגדול לערעורים. בשנים האחרונות הוא משמש כחבר מועצת הרבנות הראשית. במחקריו ובחיבוריו הרבים ביצר לעצמו הרב קאפח מקום בשורת הראשונות של החוקרים התורניים בדורנו. ידיעותיו הרבות והעניפות בספרות התלמודית, שליטתו המוחלטת בלשון הערבית, ושקידתו המופלאה בעבודתו המחקרית, הביאו לו את הישגיו העצומים, שרק מעטים ידעו כמותם. הוא נחשב לאחד מגדולי המחברים בימינו, והגדול ביותר ביהדות תימן.

בצד עיסוקיו כרב וכמרביץ תורה, כדיין וכפוסק, הספיק הרב קאפח להוציא סדרת ספרים גנוזים של ראשונים מתוך כתבי יד, בההדרתו (במהדורה) המדעית, בצירוף מבואות מאלפים והערות מחכימות. ביחוד הגדיל לעשות בתרגום ספרים חשובים ממקורם בלשון הערבית. עיקר מפעלו התרגומי־מחקרי של הרב יוסף קאפח מתבטא בתרגום כתבי רמב"ם: פירוש המשניות (7 כרכים), ספר המצוות, האגרות ומורה נבוכים. ספר "המורה" שנכתב בידי רמב"ם בשפה הערבית, אך באותיות עבריות, זכה אומנם לתרגומים אחדים לעברית, אך הידיעות הבלתי־מושלמות של המתרגמים בשתי השפות, פגמו בדיוקו של התרגום. תרגומו של הרב קאפח מצטיין ב"שפה צחה וקלה" ובדיוק רב, הנובעים מתוך ידיעתו את שתי השפות. תרגומיו מדויקים ובהירים ביותר. נוסף לתרגום עצמו, ולהערותיו ושינויי נוסח, נוהג הרב קאפח להוסיף ביאור מתומצת המצטיין באמנות הצמצום והקיצור.

שנים רבות הקדיש לתרגומם של כתבי רבנו סעדיה גאון ולהההדרת ספרי שו"ת ופיסקי הלכה. עבודות אלה זיכוהו בשנת תשכ"ט (1969) בפרס ישראל. בשל תרגומו המדויק למורה נבוכים זכה בתשל"ב בפרס הרב מימון. ועדת השופטים כותבת בהמלצותיה: "מיוסף ועד יוסף לא עלין בחכמה כיוסף. מחכם ר' יוסף בן יהודה עקנין, תלמידו הגדול של הרמב"ם, אשר למענו וחברים שכמותו חיבר את ספרו, ועד לרב יוסף קאפח, לא קם חכם ומבין בתורת רבינו כמוהו." ומוסיף ד"ר יצחק רפאל, לשבחו של האיש: "הרב מצטיין בהליכותיו הנעימות, במידות טרומיות ובענוותו המופלאה."

בשנים האחרונות שוקד הרב קאפח על פירושו הגדול למשנה תורה לרמב"ם, אשר 6 מכרכיו כבר יצאו לאור, ועד כה כבר כתב הרב קאפח כ־40 ספרים בנושאים הילכתיים, ועוד ידו נטויה.

"מוסד ירושלמי" מוכר בפני עצמו הוא הרבנית ברכה קאפח. שנים רבות מפעילה הרבנית קאפח מערכות שונות לעזרה וגמילות חסדים. הרבנית פועלת לאיסוף וחלוקת בגדים לנצרכים, מנהלת קרן להכנסת חתן וכלה, ופעולות רבות נוספות. יחד עמה עובדות במסירות עשר נשים – ופעולותיהן מעוררות הדים בכל ירושלים ומחוצה לה.

מוגש ע"י ארטל, חברות מיוחדות במעריב – טל' 03-5103858/9 ©

על כנפי נשרים

שלום תן־עמי דיוקן אישי

חזונו של בן גוריון על "רמטכ"ל תימני", מתממש והולך בגלריה רחבה של אישי ציבור, מנהלי חברות ציבוריות ופרטיות, מדענים ואמנים מהשורה הראשונה, שלכולם שני מכנים משותפים: הראשון הוא המוצא התימני, והשני – רגש חזק של אינדיבידואליזם ואי שימוש ב"לובי תימני" לקידום מטרות אישיות. אחת הדוגמאות לכך הוא שלום תן־עמי, מנכ"ל קרן הגמלאות המרכזית של עובדי ההסתדרות

מאת פנחס שמיר

בשנת 1949 עלה תן־עמי עם הוריו מכפר נגיד שבתימן, ולאחר שנה במחנה עולים עין־שמר יצאו להקים את כפר זיתים בבקעת ארבל. מושב כפר זיתים, שהוקם ככפר עבודה, סבל מכל תחלואי ההתיישבות של ראשית שנות החמישים, שהגרועות בהן היו אבטלה ועזיבת הדור הצעיר.

יתכן שאת ראשית דרכו של תן־עמי כאיש ציבור ניתן לתלות ביציאתו ללימודים מחוץ לכפר. בשנת 1953 למד בחוות הגדנ"ע בעפולה, ובסוף השנה עבר, במסגרת עליית הנוער, לבית הספר "עיינות". בבית הספר החקלאי "כנותי" שליד גדרה סיים את לימודיו במגמה חקלאית, ובשנים 1962–1959 שרת בצה"ל.

את תאוריינטציה החברתית שלו קיבל תן־עמי בשנת לימודים במכון להשכלה ומחקר בבית ברל, העוסק בהכשרת פעילים מרכזיים להשתלבות בכל תחומי החיים ובכל שכבות החברה.

למשך שנה לאחר מכן, חזר שלום תן־עמי לכפר זיתים וכיהן כשנה בתפקיד מזכיר המושב, אך נסיונותיו לחפוך את כפר זיתים מכפר עבודה לישוב חקלאי לא עלו יפה, היות שלא נמצאו מקורות ייצור שהיו מכנים לעבור למקום ולחזק את התושבים ופרנסתם.

בשנת 1964 חזר לבית ברל, שם ניהל והדריך סמינר למדריכי נוער. את דרכו בוועד הפועל החל תן־עמי בשנת '65, כעוזר לענייני מפלגה של ישראל ישעיהו ז"ל, ופעל להחדרת חינוך פוליטי לתושבי עיירות הפיתוח, תוך דגש על בני העדה התימנית.

את דרכו החברתית־פוליטית המשיך תן־עמי כחבר מועצת הרצליה, בין השנים 1977–1969, ובמקביל היה רכז אירגוני של המשמרת הצעירה במפלגת העבודה. בשנת 1974 סיים לימודים באוניברסיטת בר־אילן, בחוגים מדע המדינה, סוציולוגיה וקרימינולוגיה, ושב לוועד הפועל כעוזר ראש האגף לאיגוד מקצועי, ומינואר 1978 כמנהל אדמיניסטרטיבי של הוועד הפועל. משנת 1984 מכהן שלום תן־עמי כמנכ"ל קרן הגמלאות המרכזית.

לאורך כל השיחה מדגיש תן־עמי את האינדיבידואליות החזקה של בני העדה התימנית, שהבולטים ביניהם הם אלה המתפשים את הצטיינותם האישית, ולאו דווקא במסגרת קבוצה. בכך תולה תן־עמי את חוסר המודעות הפוליטית של בני הדור הראשון לעליית תימן. הזרעים שנזרעו בשנות השישים, נובטים רק כיום אצל הדור השני והשלישי, וגם כך לא קמה עד היום "קליקה תימנית" בשום מפלגה בישראל.

בפעילותו לשימור מורשת תימן פועל תן־עמי מחד גיסא לשילוב התרבות התימנית שהוא מוצא בה "נשמה יתרה", ומאידך גיסא הוא פועל לטשטוש הנושא העדתי בכל הקשור להישגים אישיים שלו ושל כל אדם אחר. המיזוג בין חלקי העם חשוב בעיניו, והוא פועל למען הייחוד התימני, רק כל זמן שאינו גורם לפירוד בין עדות ישראל.

"בנק התימנים" – שורשים וצמרת

לפני כחמישים שנה התגייסה קבוצת חברים מצומצמת להקמת קופת מלווה וחיסכון "המזרח" – קרן אשראי וחיסכון קופרטיבית שתהווה, נוסף על תמיכה כלכלית לחבריה, גם בסיס להקמת מפעלים משותפים. ההון היסודי של הקופה היה 2,400 לא"י – סכום נכבד באותם ימים, שאיפשר פעולה מידית ובטוחה.

במאורעות 1936 סייעה הקופה בשיקום חברית שנפגעו במאורעות, בהלוואות ובהדרכה, בבניית שיכונים בתל־אביב־יפו ובעידוד מפעלי תעשיה עצמאיים ושיתופיים. בשנת 1943, התגברה הקופה על קשיי הפיקוח על מטבע זר, והעבירה כספים ליהודי תימן שסבלו מבצורת קשה. בשנת 1961 פתחה הקופה סניף בירושלים. בשנת 1975 מכרה קופת מלווה "המזרח" את עסקיה הבנקאיים לבנק־לאומי, והפכה לאגודה שיתופית למתן הלוואות.

קרן "יניב"

לפני כ־30 שנה החלה הגשמת חזון שהגו מייסדי קופת מלווה "המזרח": הוקמה "יניב" – העמותה לניהול קרן להשתלמות ותרבות, שהעניקה כבר בשנותיה הראשונות מאות מלגות להשכלה לצעירים מוכשרים חסרי אמצעים כלכליים. לפני כעשר שנים, תרמה הנהלת בליל סכום נכבד לקרן "יניב", וחיים טסה, איש בנק לאומי, נבחר לראש הקרן. למרות התפתחותה המהירה, אין הקרן מדביקה את הביקוש הרב למלגות, וחיים טסה, ועמיתיו בצוות החינוכי, יוזמים אירועים לצורך גיוס כספים.

מדי שנה עורכת קרן "יניב" טקס חגיגי לחלוקת המלגות, בהשתתפות אישי ציבור מרכזיים, ותקוות העמותה – להתגבר על המשברים הכלכליים במדינה ולהוסיף לקיים טקס זה שנים רבות.

קופת מלווה "המזרח", המכונה "בנק התימנים", זכתה ביו"ר שפעילותו הציבורית יונקת הן מעולם ערכים המשלב את המסורת התימנית עם האידיאולוגיה של תנועת החרות, והן מהידע המקצועי הרחב שלו בתחום הפיננסי.

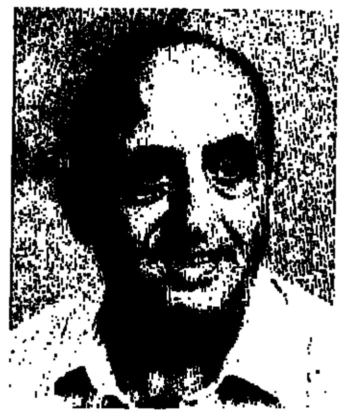

חיים טסה

חיים טסה נולד ב־1932 בשכונת התקווה, ומשחר ילדותו היה פעיל בבית"ר. בן 15 בלבד היה כשהשתתף בקרב לשחרור יפו במסגרת האצ"ל ונפצע. 33 שנה הוא מראשי סניף חרות בשכונת התקווה, היה ממייסדי "צעירי חרות" ויו"ר המועצה, וכיום הוא חבר מרכז והנהלה בתנועה. חיים טסה הוא ממייסדי "בני יהודה" תל־אביב, ומזכיר התאחדות התימנים בישראל, וב־1964 יצא לשליחות ממושכת בשם גופים אלה לארצות הברית. מ־1974 הוא חבר מועצת עיריית תל־אביב־יפו והנהלתה, ודלתו פתוחה לקהל הפונים מדי יום ביומו. חיים טסה הוא מי יו"ר חברת מבני תעשיה בע"מ; יו"ר מרכז ברית הקואפרציה האשראית בישראל, יו"ר הנהלת "יניב", יו"ר הנהלת קופת מלווה וחיסכון קופת מלווה "המזרח"; חבר בארגון המנהלים ומורשי־החתימה של בנק לאומי לישראל; יו"ר דירקטוריון "תבימה"; ציר לקונגרסים ציוניים ושימש כחבר הוועד הפועל הציוני במשך שתי קדנציות.

אגודה לטיפוח חברה ותרבות

האגודה לטיפוח חברה ותרבות שנוסדה בשנת תש"ל, מונה כארבעת אלפים חברים, ולה סניפים בארץ ובעולם. מטרת האגודה להנציח ולשמר את נכסי צאן הברזל של תרבות ואמנות יהודי תימן ושאר שבטי ישראל

מפעלות האגודה:

● מכון תיעודי עשיר בזכרון יעקב ("מכון לדני") – אוסף פולקלוריסטי בקלטות ובווידיאו ● בנתניה – תערוכה קבועה של תשמישי קדושה וכלים עתיקים, וארועים תרבותיים־חברתיים ● "בית חחינא" בנתניה – טקסי חינא על־פי מסורת תימן ● בית המקובלים "בית־אל" בעיר העתיקה בירושלים – שיקומו וחידוש פעילותו ● "תהודה" ו"זה היום" – כתבי עת בהוצאת האגודה ● מכון המשי – מפעל תיעודי ייחודי מסוגו, הכולל מערכת מידע בטכנולוגיה מתקדמת באמצעות מחשב. המערכת תאפשר שליפת מידע בצורת תמונות וסרטים מוסברים על אירועים היסטוריים, אישים, אתרים, תרבות, פולקלור ואמנויות של עדות ישראל.

ככר העצמאות 11/6, ת.ד. 1167 נתניה 42112, טל. 063-31328

לעמותת "אעלה בתמר"

במלאת 40 שנה
לעליית "על כנפי נשרים"
ברכות והערכה
לפועלכם והשגיכם

יחיאל דמתי
ראש המועצה האזורית מודיעים

לעמותת "אעלה בתמר"

במלאת 40 שנה
לעליית "על כנפי נשרים"

תחזקנה ידיכם
לעוד שנות עשייה
טובות ורבות

דוד דוד
ראש המועצה האזורית מטה יהודה

לעמותת "אעלה בתמר"

ברכות לפועלכם המבורך

משה נחום
ראש המועצה המקומית תל־מונד

ברכות להמשך תנופה ופיתוח
השתרשות והתעצמות
כלכלית וחברתית

שלום ברזילי
ראש המועצה המקומית
פרדס חנה־כרכור

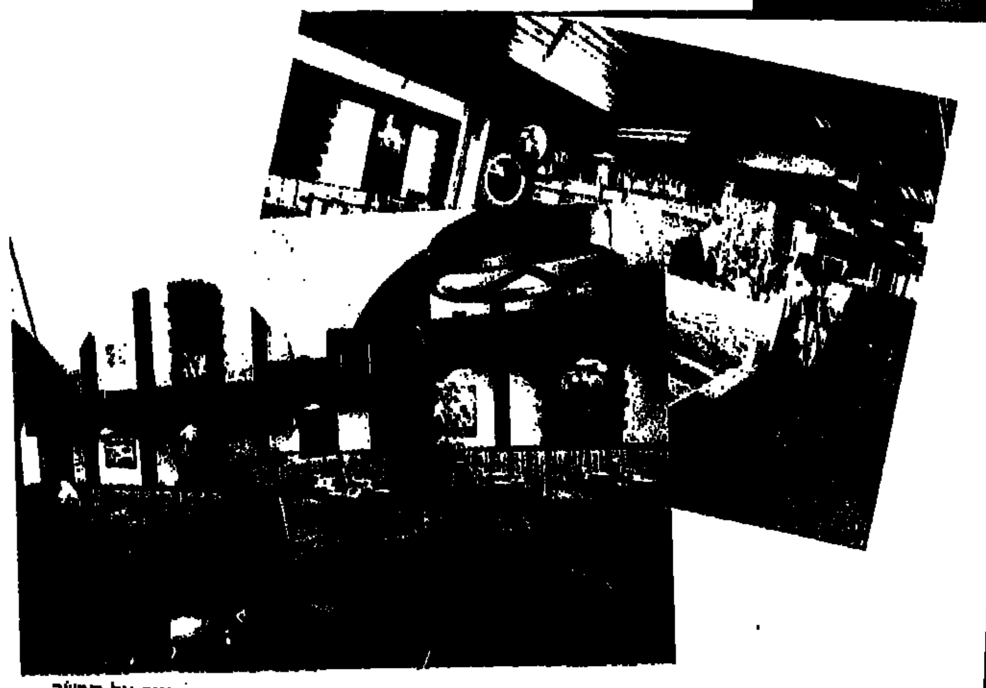

רשת מסעדות מארדו ישראל בע"מ

אנו חושבים כי ידיעה זו, המופנית לציבור המבלה במסעדות בארץ ובחו"ל, חשובה ותשמח את אלו האוהבים ליהנות מאוכל טוב ומבילוי מהנה.

רשת המסעדות "מארדו", המוקמת בישראל, היא רשת שמסעדותיה בנויות בסגנון כפרי, עם ריהוט כפרי מיוחד, הנותן למקום צביון של בקתה כפרית מודרנית.

לאחר הצלחה רבה באירופה, ופתיחת למעלה מ־30 סניפים ברחבי גרמניה, כמו כן באוסטריה ובשוויץ, נפתחות עכשיו בארה"ב ובישראל, מסעדות השייכות לרשת.

כמות העץ המעובד בצורה גסה ומצופה בלכה, תורמת לאווירה החמה והמיוחדת.

המאכלים המוגשים ברשת זו הינם מאכלים דרום־אמריקניים בסגנון אירופי, הכוללים בשרים על גריל פחמים מיוחד, השומר על הבשר שלא יתייבש. גריל זה הינו פטנט מיוחד של רשת מארדו.

כמו כן, מוגשים סלטים שעדיין לא מוכרים בארץ, במיגוון רטבים בטעמים שונים, המייחדים את רשת מארדו. מאכלי הים גם הם מוגשים עם רטבים מיוחדים אלו.

קלחי התירס המוגשים לשולחן הינם צלויים על גריל ושוקי העגל צלויים בגריל מסתובב, הנותן לבשר פריכות וטעם מיוחד.

צורת ההגשה המיוחדת, התלבושת האחידה בה מופיעים המלצרים וצוות המסעדה והאווירה המיוחדת השורה במסעדה זו, נותנים לה את הייחודיות בין כל המסעדות האחרות.

מאמץ רב הושקע בהקמת המסעדה הראשונה של הרשת בארץ, הנמצאת בדרך פ"ת מס. 17, תל־אביב, ומנהליה, מר ולדימיר ברוזניצקי ומר גבי ורדי, משוכנעים שההשקעה היתה כדאית.

קיימת אפשרות לאנשים הרוצים להשקיע, ולפתוח עוד סניפים של הרשת ברחבי הארץ, להצטרף אליה.

ה"New York Times" של יום ראשון, בכל יום שני, גם בארץ
ובמחיר מנוי מיוחד – 179.- ש"ח לשלושה חודשים (*)

מהדורת יום ראשון כוללת את החלקים הבאים:

News, Business, Sports, Travel,
Book Review, The New York Times Magazine, Arts & Leisure, The Week in Review

● לפרטים ← פנו לטל' 03-439467.

(*) המחיר כולל משלוח (הביתה או למשרד)

לכ' מועדון קוראי "מעריב" בע"מ
קרליבך 2,
תל־אביב 61200

נא לצרף אותי לרשימת המנויים על מהדורת יום ראשון של ה"The New York Times"
אני מצרף/ת המחאה ע"ס -.179 ש"ח לשלושה חודשים.

שם...קומה..........................
כתובת מלאה למשלוח העתון.......................................טלפון בית/עבודה..........................
עיר.......................................מיקוד..........................